درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Ծանուցում կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	46	Ֆրն.
» »	վեցամսեայ	28	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փոխը 100 ղրուշի հաշուով:

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԱՆԳԱՑՄԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Մեր մամուլին համար կատարեալ ու նախանձելի մը պարծանք է անգայման կերպով դատապարտել այս ու այն պաշտօնէն խուսափող, և կամ այս ու այն պաշտօնը ընդունելու վարանող ամէն եկեղեցական: Հետաքրքրուեցէք քիչ մը ատեն, և պիտի տեսնէք որ չա՜փ երեւցած է այս դիտողութիւնը: Ամէնէն համեստ աստիճանը ունեցող եկեղեցւոյ պաշտօնեայէն մինչև ամէնէն բարձր աստիճանը ունեցող եկեղեցւոյ պաշտօնեային համար այս այսպէս կ'ըլլայ միշտ, պաշտօնը սահմանափակ ըլլայ կամ ոտ բարձում, փիլիսոփայ ըլլայ և կամ բաղձալանդ, անգայման դատապարտութեան ամօթի պատուհանի մը պէս կու գայ կախուիլ անկէ խուսափող եկեղեցականին կանակին ի վար, և ասիկա գրեթէ առանց բացառութեան:

Ալ անկէ ետքը գործ ունի խեղճ եկեղեցականը: Օրուան ծամելը կը դառնայ լրագրութեան մէջ, ուր քիթ վեր քաշող խմբագիրէն մինչև ապուշ մէջքին վրայ ահով պահելու անկարող խեղճը բերներնուն եկածը դուրս կու տան Լեզիկ կիներու պէս:

Մէկը կը գտէ թէ ասիկա ինչ եկեղեցականը անմ՛ց այն ինչ պաշտօ՛նը մերժեց բայց... հոս կ'ուզէ կայ: Ուրիշ մը արժանահաւատ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ այնինչ եկեղեցականը որ չէր ստանձնած այսինչ պաշտօ՛նը մէկ գիշերուան մէջ... վեց ժամ քնացեր է: Ուրիշ մը, «Այթեհիլին գայթակղութիւն», կը պոռայ, ծանուցանելով թէ առաւելին նոր պաշտօնէ խուսափող եկեղեցական մը հարսանիքի և կամ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեր է՛»:

Եւ այսպէս, մամուլներուն մէջ դրիչ մը ներկայութիւնը զգացող քիչ մը ամէն մարդ խելքին փչածը դուրս կու տայ անմատ, թեթեւ ու անհաշիւ դատապարտութեան մը ատերկայ զգածնելով չափսիւ այն ատոնք պարագաներ, որոնք իրենց բնոյթով, կարեւորութեամբ ու կշռով ամէնէն աւելի մտածում, ամէնէ աւելի լրջութիւն ու հաշիւ կը պահանջեն:

Այդ մարդոց համար, եկեղեցականը որ պաշտօնէ մը խուսափած է, ալ բնաւ իրաւունք չունի սրճարան երթալու, ջուր խմելու, կառք նստելու, եկեղեցի մտնելու, քաղաք պտըտելու, մէկ խօսքով իրաւունք չունի ապրելու: «Պարագ կատարէ», կը պոռան անոր երեսին ի վեր, ու կը գտնուին միամիտներ ալ որոնք մէկ օրէն միւսը կը սպասեն որ խեղճ մարդը ինքզինքը ծովը նետէ, կամ վզին չուան մը անցընելով տաստաղէն ի վար կախուի:

* * *

Ասիկա,—չեմ վարաներ ըսելու,—երեւակայելիք ամէնէն զանելի ասկուածն է, որուն լրագրութեան մէջ մուտ գտնելը շատ մխիթարական բան մը չի կրնար նկատուիլ անշուշտ: Կ'ընդունիմ որ պաշտօնէ, գործէ խուսափող ամէն եկեղեցական անկարելի է արդարացնել. անոնցմէ կան որոնք ծուլութեան պատճառաւ չեն ուզեր իրենց տաքուկ բազմոցէն բաժնուիլ. կան որ քիչ շատ շահաբեր գործ մը երեսի վրայ չձգելու համար չեն ուզեր իրենց գտնուած տեղը թողուլ. կան որ առաջուց եպիսկոպոսանալու պայման դնելով տեղերնուն չեն շարժիր. կան որ երթալիք տեղերնուն մինչև իսկ ջուրին տեսակը հարցուփորձ կ'ընեն, վերջնական հաւանութիւն մը յայտնելէ առաջ ու ատեւին ինչ որ ուզեն:

Արդ. ասոնց համար չէ՛ խօսքս: Ծուլութեան, շահու, փառասիրութեան և կամ նմանօրինակ ուրիշ ո՛եւ է փոքրոգի պատճառի համար տեղերնուն չշարժող, պաշտօնէ խուսափող եկեղեցականները չէ՛ որ պիտի պաշտպանէի: Բայց անոնց քով, անոնց շուքը, կան ուրիշներ ալ՝ որոնք կրնան իրենց ատենին պատճառները ունենալ՝ չընդունելու համար պաշտօն մը՝ որուն ուրիշներ զիրենք յարմար դատած են: Օրինակի համար, ի՞նչու մեղադրել ո՛եւ է եկեղեցական երբ ինքզինքը անկարող զգալով այն պաշտօնին համար, որուն զինքը կը կոչեն, չուզեր տեղէն երթալ: Ինչո՞ւ մեղադրել եկեղեցական մը՝ երբ առողջութիւն չունենալով այն բարոյական և նիւթական օժանդակութեանց մասին՝ որոնք իրեն պէտք է ըլլան —և զորս անհրաժեշտ կը նկատէ իր պաշտօնը լաւ կերպով վարելու համար,— չուզեր գտնուած տեղը թողուլ: Ինչո՞ւ անգայման դատապարտութեան մը ենթարկել այս երկու կարգի եկեղեցականներն ալ անխտիր: Առաջինը որչա՛փ իր ծուլութեամբ, իր փառասիրութեամբ և կամ շահամոլութեամբ այպանելի է, այնչափ մըն ալ գովելի պէտք է դառնայ երկրորդը իր խոհեմութեամբ: Աւելի լաւ կ'ըլլար որ իր կարողութենէն վեր գործ մը վրան առնելով քիթը բերա՞նը գար ձգէր. աւելի լա՞ւ կ'ըլլար արդեօք:

Հիմա երբ ամէնէն աչառու դատողութիւններ ու կարծիքները կ'արտայայտուին մեր թերթերուն մէջ, չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ պէտք եղած տեղը հաճոյք մըն ալ եղել ու մանաւանդ արդար ըլլալու ատելութիւնը կը ներկայացնէ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՀԻՒՍՈՒԱԾԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԸ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 1 Mars.

Գերմանիա, Է պէնթօք քաղաքին մէջ գտնուող Մ. Նահանգաց հիւպատոսը, Պ. Հարիս, իր կառավարութեան վերջերս ղրկած ըլլալով տեղեկագիր մը՝ Գերմանիոյ հիւսուածագործութեան ճարտարարուեստին ընդհանուր վիճակին վրայ, հետեւեալը քաղուածօրէն կը ներկայացնենք Արեւելքի ընթերցողներուն, յուսալով որ այդ տեղեկութիւնները պիտի չզրկուին ըլլալ օգտակարութենէ, նկատի առնելով սա պարագան թէ Թուրքիոյ առեւտրական յարաբերութիւնները Գերմանիոյ հետ ընդարձակման շրջանին մէջ են, և ազգային երկաթուղիներու նոր գիծերու շինութեան և աւարտման հետեւանքով՝ այդ ընդարձակումը ա՛լ աւելի պիտի շեշտուի անխուսափելի կերպով:

Այն ամէն արդիւնաբերութիւններուն մէջ որոնք Գերմանիոյ արտաքին վաճառականութիւնը կը կազմեն, բամպակեղէն, բրդեղէն և մետաքսեղէն հիւսուած ապրանքները շատ կարեւոր տեղ մը կը բռնեն: Այս ապրանքներուն ճարտարարուեստը և անոնց արտածման վաճառականութիւնը կենդանի պահուած են և զարգացած անոնց շինութեան անհրաժեշտ եղող հում ապրանքներու գրեթէ ամբողջ քանակին ներածմամբ: Այն աղբիւրները որոնցմէ այս հում ապրանքները (ըսել կ'ուզենք բամպակ, բուրդ, մետաքս եւն.) կը ստանայ Գերմանիա, և յիշեալ երկրէն արտածուած գործուած բազմատեսակ ապրանքները՝ ուսումնասիրելու արժանի ա՛յն կարգի խնդիրներ են՝ որոնք առաջնակարգ ճարտարարուեստական երկիրներէ զատ մեզի համար ալ ունին շատ կենսական կարեւորութիւններ:

Գերմանիոյ հիւսուածագործութեան ճարտարարուեստը կախում է երկու գլխաւոր սիւներու վրայ, որոնց անվթար պահպանումը աւելորդ է ըսել թէ վերջին ծայր անհրաժեշտ է.—Ա. Հում ապրանքներու անարգել ներածումը, և Բ. գործուած ապրանքներու արտածման ընդարձակ միջոցներու սահմանումը:

Բամպակ

Հետեւեալ ցուցակը կը ներկայացնէ այն աղբիւրները՝ որոնք կը գոհացնեն գերման գործարանատէրերու բամպակի պէտքը.—

Երկիր	1896ին բօլօ	1898ին բօլօ	1900ին բօլօ
Եգիպտոս	15,774	22,464	25,212
Հնդկաստան	58,998	42,219	25,838
Մ. Նահանգներ	197,225	285,958	256,235

Ասոնցմէ զատ բամպակի փոքր քանակներ ալ կը ներածուին Գերմանիա, Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Պելճիքայի, Հոլանտայի և Իտալիոյ ճամբով:

Եգիպտական և Հնդկական բամպակը կը գործածուի միայն մասնաւոր նուրբ ապրանքներու շինութեան համար, մինչ դեռ ամերիկեան բամպակը կը յարմարի գրեթէ ամէն կարգի ապրանքներու պատրաստութեան: Վերջին տարիներս Հնդկաստան բազմաթիւ նոր բամպակեղէն ապրանքներու գործարաններու շինութեամբ աւելցուց իր արտադրած բամպակին ներքին սպառումը: Ասիկա պատճառ եղաւ որ Գերմանիա աւելցնէ Մ. Նահանգներու Ծոցէն գնած բամպակին քանակը՝ որուն որակը ամէնէն աւելի յարմար է Հնդկականին տեղը բռնելու մասին: Գերմանիոյ սպառած կովկասեան, պարսկական և Թրքական բամպակներու քանակին երկու երրորդը Ռուսիա կը հայթայթէ, այնպէս որ յիշեալ երկիրներէ շատ փոքր քանակներ կը ղրկուին ուղղակի Գերմանիա:

Գերմանիոյ պէտքը ամերիկեան բամպակին համար տարուէ տարի աւելի շեշտուելու վրայ է, ասկէ զատ Ամերիկացիներու ջանքերը, գերմանական բամպակեղէն ապրանքներու դէմ մրցելու մասին, այժմէն զանազան հրապարակաց վրայ, աւելի կամ նուազ յաջողութիւններ ունենալուն՝ Գերմանիոյ գործարանատէրերը մտահոգ են ազգային նկատմամբ: Ջանքեր եղած են ամերիկեան բամպակը մշակել արեւմտեան Ափրիկէի գերմանական ստացուածքներուն մէջ, որպէս զի, եթէ կարելի է, ժամանակին ընթացքին մէջ իրենց բամպակեղէն ապրանքներու ճարտարարուեստը նուազ կախեալ ըլլայ հանքի զմահանոյքներու պատահականութիւններէն:

Քթան (Քէթէն)

Գերմանիա կ'արտադրէ հարիւրին միայն քթանի այն քանակին՝ զոր կը սպառեն իր գործարանները: 1900ին 31 հազար թոնէն ալ քիչ մը աւելի քթան ներածուեցաւ Գերմանիոյ մէջ, որուն արժէքը եղաւ հինգ միլիոն տոլար և որուն հարիւրին 90ը եկաւ Ռուսիայէ: Այս քանակէն կարեւոր մաս մը արտածուեցաւ հում վիճակի մէջ Ֆրանսա, Պոհեմիա և Պելճիքա: Առաջները, Գերմանիա շատ աւելի քթան կ'արտադրէր քան որչափ կ'ընէ հիմա: Քթանի կտաւներու մէջ բամպակի խառնուրդը, մէկ կողմէն և Ռուսիոյ վերջերս ունեցած դիւրութիւնը իր քթանի բերքին արտածման, իբրեւ արդիւնք երկաթուղիներու հաղորդակցութեանց զարգացման, միւս կողմէ, պատճառներ եղած են այդ ապրանքին մշակման նուազումին՝ Գերմանիոյ մէջ:

(Մնացեալը վաղը) ՊԱՑԸՆ

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՀԱՅ. ՄԱՍՆԻԿՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

(Տար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Շահինեան էֆ.ի քննադատական ուսումնասիրութեան մէջ շատ կարեւոր խնդիր մը յուզուած է, որու մասին ալ կ'արժէ կարծիք մը յայտնել: Ցոյցն է թէ արդի պարսկերէնը տէրի կոչուած բարբառն է, որուն կարեւորութիւնը բացէ՛ր կ'առնէ Հիւբշման Բ. դարուն վերջերէն, ուր ի մէջ այլոց Մեհեան Խալիֆէի ժամանակ տէրի (*) բարբառով պարսկերէն ուղերձ մը գրուած է, որուն օրինակը ի ձեռին ունինք: Ասկէ առաջ ալ տէրի-ով յօրինուած ստանաւորներ կան, բայց ինքնակութեան արժանի բաներ չեն: Սակայն անհերքելի ճշմարտութիւն մըն է թէ տէրի բարբառը կարծուածին պէս նոր լեզու մը չէ, պարսկական մասնաւոր գաւառաբարբառ մըն է որ Հիւբշմանի կարծեցածին պէս պահլաւերէնի յաջորդած և Դ. դարուն վերջերէն սկսեալ կատարելապէս ծաղկած է: Հիւբշման Բ. դարէն առաջ պահլաւերէնը պաշտօնական լեզու մըն էր շատ յարգի, մինչև իսկ Ֆիրտուսին Պարսից Հոմերոսը, մեռած Հիջրէթի 411 թուականին, իր Շահնամէին մէջ որ տէրի բարբառով է, սոխակին գեղգեղանքը պահլաւերէն կը կոչէ հետեւեալ հատուածով.

«Նիկէն քիւն սէհերիեան Թա տիւնճէփի
«Զ. պիւլպիւլ սիւխէն կիւֆթէնի փէհ
լեվի»

Այդուն ուղղութիւն ըրէ՛ (նայէ՛) որ սոխակին պահլաւերէն խօսիլը իմանաս:

Ի հնումն Պահլաւաց աշխարհ կ'ըսուէր Ըսփահանի նահանգին, իսկ ըստ ոմանց այս երկիրը կը բաղկանար հինգ նահանգէ որ են Ըսփահան, Համատան, Ռէյ, Նէհավէնտ և Ատրպատական. ուստի այս տեղերուն մէջ խօսուած և այս ընդհանրացած պարսկերէնը Պահլաւերէն կոչուած է: Ֆիրտուսիի վերը յիշուած ստանաւորէն կրնանք մակաբերել թէ պահլաւերէնը ո՛րքան յարգի բարբառ մըն է եղեր. այս բարբառն է որ ժամանակաւ հայ լեզուի և մատենագրութեան վրայ արիական միւս բարբառներէն աւելի ազդած է, իսկ պարսկերէնը տէրի անուամբ ազդեցութիւն մը գործած չէ: Սակայն չկարծուի թէ այս վերջինը պահլաւերէնէ կամ միւս արիական ճիւղերէ բոլորովին տարբեր լեզու մըն է, ոչ երբեք. հայ լեզուի և մատենագրութեան մէջ տեսնուած շատ մը պարսկական բառերը այսօր քննելով կը տեսնենք թէ անոնք տէրի բառերուն հետ բաղդատմամբ շատ աննշան տարբերութիւն մը ունին, ոմանք ալ գրեթէ նոյն են: Առնենք Ս. Գիրքէն քանի մը բառեր, Հ. գուշա, Պ. [illegible]. Հ. տաշտ, Պ. թէշթ. [illegible] Թուսիմ (է). [illegible]. Հենասթար հարիւր, [illegible] ցուցանէ. [illegible]:

Հետեւաբար մենք մեր հայկական ուսումնասիրութիւնը տէրի բառերուն վրայ կատարելով անհերքելի եզրակացութեան մը չենք կրնար առաջնորդուիլ, և կարելի չէ որ առաջնորդուինք, քանի որ կենդանի բարբառ մըն է այսօր ճոխ մատենագրութեամբ մը օժտուած, որուն դիմելով իւրաքանչիւր բառի իմաստը, գործածութեան կերպը լաւ մը կը ճշդենք և որոշ եզրակացութիւն մը կը հանենք, որով երեւակայական արմատներ եւն. յօրինելու ալ պէտք չենք ունենար: Սա ալ աւելցնենք թէ տէրի մատենագրութեան մէջ գաւառաբարբառներէ զատ շատ մը ռամկերէն, պահլ. և Թուրք. բառեր ալ ամփոփուած են՝ զոր օրինակ, Խայեամի բարբառով ջուրին սուլ կ'ըսեն, որ Թուրքերէնէ անցած է, հայուն ալ փէհլէվ կ'ըսեն, զոր Էնվէրիի իր տիվանին մէջ գործածեր է սապէս.

«Մինէյեթի սուպի միքշենալ ու քի էզ
պէհէմ ալիքէնա
«Դաղ'ի մէյզունէմ հէմի զէնպէչէ նա մէյ
զան քինէյա»:

Էսթէրապատի բարբառով ալ ճեն կամ կը նշանակէ զոր Ֆիրտուսին իր Շահնամէին մէջ գործածեր է: Ուրեմն պարսիկ մատենագրութիւնը մեզի համար համեմատական ուսումնասիրութեան հարուստ գանձ մը ըլլալէ չի դադրիր բնաւ: Հայերէն ապառնով վերջի առով գործական հոլով ՀԱԼԱԼԸ պարսիկ մատենագրութեան սորված եմ: Ֆիրտուսին իր Շահնամէին մէջ պիառու բառ մը կը գործածէ, օրինակի համար «պէկիթի բէմանըս պիառու քիւնի», «աշխարհի մէջ հոգիդ տարակով կ'ընես» առու՝ ի մէջ այլոց խրատել կը նշանակէ որ հայերէնի մէջ առով եղած է: Հանճարին ի՛նչ ըլլալը դարձեալ նոյն մատենագրութենէն հասկցած եմ, որպէս Ս. Գրքի մէջ երբ Սողոմոնի առակները կարդանք, հանճարին խորհուրդ, խոհականութիւն, իմաստութիւն եւն. նշանակելը կրնանք հասկնալ, բայց բառին կազմութիւնը պարսկերէնով միայն քննել կարելի է, ինչպէս մեր նախորդ յօդուածներուն մէջ տեսնուեցաւ: «Մի' թողուր զիմաստութիւն և զխրատ և զհանճար», «այր երկայնամիտ հանճարեղ է», «սիրտ անմեղ կարօտ է հանճարոյ» եւն. տասերը ճիշդ այն նշանակութեամբ, ինչպէս որ պարսիկ մատենագրութեան մէջ կը գործածուի:

Սեմական ճիւղի համար ալ արաբերէնը շատ կը նպաստէ, որ ասորերէնի և եբրայեցերէնի հետ մեծ առնչութիւն և նմանութիւն ունի, օրինակի համար արաբական մատենագրութենէն գիտենք թէ դար, տար և աղբիւր բառերը ի՛նչ են, արաբերէն տիվր զառնալ կը նշանակէ, որմէ կազմուած է տար և ի մէջ այլոց թէ տարը կը նշանակէ և թէ գետ՝ տար ի մէջ այլոց թէ տուն կը նշանակէ, օրինակ.

«Վէ լա Թուսը՝ Ֆուրսաթէն սիւնէսի
Ֆէմա

«Թեաջրի է նէվվէն Թօ'կյըէ էմ տարա,
Թարզմանութիւնը՝ ուրախութեան տարիթը մի' կորսնցներ, վասն զի չես գիտեր թէ օր մը պիտի ապրի՞ս թէ տարի մը (հարիր):

Աղբիւր կը նշանակէ հոր, Արաբները կ'ըսեն իւլպի'r, որպէն Ս. Գիրքի մէջ ալ հոր նշանակութեամբ գործածուած է ու նաեւ ի վերայ աղբերն: Բայց համեմատական ուսումնասիրութիւն ըսելով բառերը միայն թղթատել չհասկցուի, ըստ մեզ թէ՛ արիական ըլլայ թէ սեմական, բառի մը գործածութեան տեղն իսկ ճշդելու և ըստ այնմ որոշ եզրակացութեան մը հասնելու համար մատենագրութեան դիմել հարկ է, առանց որու եղած լեզուաբանական ուսումնասիրութիւնները տատամսոտ են անկատար և անհաստատ, տարբեր խնդիր է սակայն, երբ բառը ծանօթ ըլլալու արդէն: Դժբախտաբար ոմանք բառարաններ միայն թղթատելով կը բաւականանան, թերեւս կարծելով թէ այն է միայն արաբագիտութիւնը կամ պարսկագիտութիւնը, և զարմանալի է որ այսպիսիները երբեմն ինքզինքնին հեռուէն իբր արաբագէտ և պարսկագէտ կ'ընծայելու ալ կը յանդգնին, որոնց օրինակները պակաս չեն:

Պահլաւերէնի և Տէրի բառերուն ինչ ինչ կարեւոր տարբերութիւնները մեր առաջիկայ ուսումնասիրութեանց մէջ, քանի առիթ ներկայանայ, ցոյց պիտի տանք: Պահլաւերէնը ասորերէնով խառնուած էր, իսկ Տէրի բարբառը սամաներէնի պէս շատ մը Արաբերէն և բաւական ալ Թուրքերէն, Մոնկոլերէն և Ցուներէն բառերով խառնուած է:

Այս յօդուածին ալ այսչափով վերջ կու տանք, մեր լեզուաբանական յօդուածները ժամանակ մը եւս շարունակելու դիտաւորութեամբ:

Ս. Յ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

(*) Ուղերձին այս բարբառով գրուիլը վճռապէս կը հաստատէ որ այդ թուականներուն տէրի լեզուին մեծ կարեւորութիւն ստացած է:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՄԵԹՈՏԸ

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԷՋ

(Ըստ Մ. ԼՕՑՐՆՊԱԽԻ)

«Մայրենի լեզուն է լեզուներուն մայրը»:
ԺԱՆ ՊՕԼ

ԺԳ.

Կը Թուի գիտնալ թէ մեթոտին պահանջած բոլոր գործողութիւնները շատ շուտ կը կատարուին. դժուարութիւններն անոնց մէջ այնչափ լաւ բաժնուած են՝ որ անոնց իւրաքանչիւր մասը կրնայ և պարտի վայրկենապէս լուծուիլ: Միւս կողմէ երբ կանոնաւոր դրութիւնը հաստատուի, երբ ամէնքը, ուսուցիչ և վարժողեմներ ըստ բաւականի հրահանգուին, հեշտիւ կը յաջողին ռնաւել քանի մը բնագրի վրայ մէկ ժամուան մէջ: (*)

* * *

Դպրոցական հրահանգները միթէ պէ՞տք էր սահմանափակել քերականի, բնագրերու վերլուծումի ու համադրութեան մէջ. Ջանք կ'ընեն: Այդ հրահանգներն անարգելի կրնային իրենց տարրերը ունենալով բաւականաչափ բնագրեր՝ առաջնորդել բաւական արագ ու կատարեալ ծանօթութեան մը:

Բայց այս վարժութիւնը զոյն աղքատ ընող ինչ ինչ պատճառներով բաւական յոգնեցուցիչ է. Փորձառութիւնը ցոյց կու տայ թէ այդ վարժութիւնը կրնայ յարմարիլ կայտառ մտքերու՝ պայմանաւ միայն որ չափազանց երկար չտեւէ ու չափազանց շատ անգամ չկրկնուի: Ուստի խորհուրդ կու տանք շաբաթը մէկ ժամ սահմանել ասոր:

Կատարելապէս անօգուտ է ամբողջ լեզուն սորվել միեւնոյն եղանակով, նոյն իսկ այս չէ զայն սորվելու ամէնէն արագ միջոցը:

Միւս կողմէ երբ աշակերտ, բնագրական ծանօթութիւններու բաւական ընդարձակ հիմ մը ստացուած ըլլայ, այնուհետեւ դիւրին է զայն ընդարձակել վերացական նաեւ ուղղակի և աւելի արագ միջոցներով:

Բայց նախ, ի՛նչպէս, ի՛նչ կարգով կը պատշաճի ընտրել ա՛յն բնագրերը՝ որոնցմէ պիտի քաղուին այս հիմնական գիտու-

---

(*) Կարելի է անշուշտ զանազանել—հարկ չէ պնդել այս մասին—այս վարժութիւնը, համեմատ իր բոլոր յարակից ու հետեւորդ մասերով, բնագրերու վրայ եղած սովորական հարցումներէն, ինչպէս նաեւ անոնցմէ՝ զորս կը պահանջէ Բուրկտորֆի Պ. Պեստալոցցիի վերլուծական մեթոտը. միւս կողմէ, այս վարժութիւնը բոլորովին տարբեր արդիւնքներ առաջ կը բերէ:

—)(10)(—

ԹԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՈԶ–ՄԱՆՈՆԻ ՎՐԷԺԸ

Բ

ԱՆԴՐՇԻՐՄԻ ՁԱՅՆԸ

Զօրքը մէկական սեղանատան մէջ նստած, խոր լռութիւն մը կը պահէին, բոլորովին ընկճած զիրենք ընկճող դժբախտութեան ներքեւ: Բարիզի վրայ նայող պատուհան մը բաց էր, այն Բարիզին, որ այնքան անգութ կերպով հարուածած էր ընտանիքը մը:

Ալ հոս չէին խորհեր Բարիզէն հեռանալ: Նորէն այդ տան մէջ պիտի մնային, որուն կապուած էին այնքան ցաւագին յիշատակներով: Ռոզի մահը ալ աւելի պատճառ մը եղած էր Բարիզը չթողլու:

Կասբար իր աղջիկները ծածկելու համար, գնաց պատուհանին կրթնեցաւ: Այդ պահուն պարտէզին դուռը բացուեցաւ և մարդ մը ներս մտաւ: Դրան սեմին վրայ մարդը կանգ առաւ վարանելով:

Իր շուրջը նայեցաւ մտածկոտ, ծառերուն տակ գտնուած նստարանին, երկաթէ աթոռներուն ու եղեւնիի շեր տերեւներուն նայեցաւ: Այդ ամէնը ընտանի տարրեր ըլլալու երեւոյթը ունէին անոր համար:

Դուռը գոցեց ու ներս մտաւ: Կիյոմ Ժիւվարդէն էր: Ռոզի յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուած էր, մինչև գերեզմանատուն երթալով: Հեռուէն տեսած էր Ռէժինի տժգոյն ու յուսահատ դէմքը, զոր սիրելէ չէր դադրած երբեք:

Երբ Կիյոմի ներս մտնելը տեսաւ, Կասբար գոչեց.

—Պ. Կիյոմ Ժիւվարդէն է եկողը:

Ռէժին այդ անունը լսելուն պէս գլուխը վեր հանեց ու անձկալի նայուածք մը արձակեց Կասբարի վրայ: Դժբախտութեան մը նախազգացումը կ'ունենար: Մինչ որ, խիղճն ալ զինքը կ'ամբաստանէր այն անտարբերութեան համար, զոր ցոյց տուած էր Ժիւվարդէնի սիրոյն նկատմամբ:

Կիյոմ Ժիւվարդէն ներս մտած պահուն չնայեցաւ Ռէժինի և Ժէօրժի քովը ուղղուեցաւ, իր ձեռքը երկարելով լալիկ:

—Կը ներէ՞ք հոս գալուս, այնպէ՞ս չէ, ըսաւ Կիյոմ:

—Ձեզ ներե՛լ մի, պարոն, ընդհակառակը ո՛րքան գոհ եմ ձեր բարեկամական այս արտայայտութենէն: Ո՛րքան երախտապարտ եմ մեզ յիշելնուդ համար, հակառակ անցեալին:

—Իրաւ է որ դեռ բան մը մոռցած չեմ:

Եւ անզիջողաբար աչքերը բարձրացուց Ռէժինի վրայ ու յարեց.

—Ատեն մը այնպէս կարծեցի թէ ձեր ընտանիքէն պիտի ըլլամ... կը վշտակցիմ անոր մահուան համար, որ պահ մը իմ քոյրս նկատեցի...

Կիյոմ աղջկանց Մարիանը, զոր շատ փոխուած ու ծերացած գտաւ: Ռէժին երկչոտութեամբ երկարեց իր ձեռքը ու մնմնջեց.

—Շնորհակալ եմ պարոն, շատ բարի էք:

Ժիւվարդէնի այցելութիւնը երկու նպատակ ունէր: Մէկ կողմէ ցոյց տալ կ'ուզէր թէ Ռէժինի նկատմամբ զգացած սէրը չէ անցած, միւս կողմէ իմացնել կ'ուզէր թէ Ժան Վիլլօրիէ զինքը ընտրած էր իբր խորհրդատու-փաստաբան: Կիյոմ առաւելին տեղեկութիւն չունէր Ժանի հարցաքննութենէն: յաջորդ օրը միայն իրեն պիտի հաղորդէին դատական թուղթերը: Թերթերու հրատարակութենէն դուրս բան մը չէր գիտեր առաւմին վրայ: Մինչ որ, լրագիրները խօսած էին Ռոզի և Ժանի սիրային յարաբերութեանց հաւանականութեան վրայ, ինչ որ բնական բան մըն էր: Գեղանի աղջիկ մը որ յանկարծ կը մեռնի երիտասարդի մը տանը մէջ, ամէն մեկնութիւն կրնայ վերցնել: Բայց Կիյոմ չէր հաւատար որ այդ ժայռուն, սիրուն և մաքուր աղջիկ Ռոզը սիրուհին եղած ըլլար Վիլլօրիէի:

—Պարոն Պիւրկար, ըսաւ Ժիւվարդէն, նախնական հարցաքննութեան համար ես ընտրուած եմ իբր խորհրդատու-փաստաբան:

Ներկաներուն մէջ, բաց ի Կասբարէ, ոչ ոք ըմբռնեց Կիյոմի խօսքերը, միակ բառ մը իրենց ուշադրութիւնը գրաւած էր. Վիլլօրիէ անունը, ի՛նչ գործ ունէր Կիյոմի բերանին մէջ: Այս վերջինը յարեց.

—Երկար ատենէ ի վեր կը ճանչնամ Վիլլօրիէն, թէեւ մեր ընկերակցութենէն ի վեր լիսէին մէջ, շատ քիչ պատեհութիւն ունեցած ըլլանք զիրար տեսնելու:

Կասբար որ հասկցած էր փաստաբանին խօսքերուն իմաստը, առաջ անցած էր ըսելով.

—Ընդունեցի՞ք ձեզի եղած առաջարկը:

—Այո՛:

—Ընդունեցի՛ք մի:

—Ինչո՞ւ մերժէի պաշտպանել զայն: Յանցաւո՞ր է թէ անմեղ է: Պարտականութիւնս չէ՞ միթէ ընդունիլ այդ առաջարկը:

—Այդ մարդը թշուառական ու վատ մըն է:

—Ապացուցէք ձեր ըսածը:

Կասբար ի՛նչպէս պատասխանէր. առոր համար հարկ պիտի ըլլար Բլէտէր պողոտային մէջ անցած դարձածը պատմել, անպատուել անմեղ Ռէժինը և նոյն իսկ Կիյոմի վիշտ պատճառել: Կասբար կը զգար թէ իրաւունք չունէր այդ բանը ընելու: Կիյոմ անոր վարանումը տեսնելով՝ հարցուց.

—Կը կարծէ՞ք թէ անիկա եղած ըլլայ Ռոզը սպաննողը:

(Շարունակելի)

ւեցնելու կը կարծենք թէ պէտք չէ չափազանց անհանգիստ ըլլալ։ Նիւթերու կարգի մասին և թէ կը թուի պէտք [illegible] թիւն մը մտցնել բնագիրներուն մէջ, որպէս զի ասոնք ինքնաբերաբար իրարու կապուին աւելի կամ նուազ խորհրդաւոր հաղորդակցութեան կարգով, այնպէս որ արտագործն կուգեն ամէն կողմէ վրայ գանց մը՝ ուր ամբողջ լեզուն բանաստեղծուած ըլլայ։ Այն ատեն այլ եւս կը մնայ միայն ստորաբաժանել ցանցին օղակները, կազմակերպել բաղձնեստական զանգուածն ո՛յն սահմաններուն մէջ՝ զորս կը նախընտրենք ծանօթացնել։

Նիւթերու ընտրութեան դարձակային մէջ, պէտք չէ նաև չափազանց կարեւորութիւն ընծայել այնպիսի խտրութիւններու՝ զորս ոմանք կը դնեն աստղիկական, ենթակայական, փոխաբերական, արուեստական և այլ լեզուներու միջև։

Լեզուն մէկ է, և ինքնաճշգրիտ ո՛յն խորհելին՝ զորս անոր մէջ կը հաստատենք արուեստակորէն, ինչպէս կը պտրուհուի ամէնքը։ Դժուար չէ զոր օրինակ, խոհարարական լեզուէն հանել բանաստեղծական լեզուն։

Այսու հանդերձ, աւելի բնական, ինչպէս և աւելի կարեւոր է, բան մը ուղղակի սովրիլ այս լեզուներուն [illegible] և Թողուլ որ ասոնք ինքնին շարժումին իրենց մասնայատուկ յարմարութիւններուն համեմատ, ուրիշ պարզ է բնագիրը կապակցել աւանդական ամենակարեւոր դասակարգութիւններուն հետ, որոնք են՝ տուն, դաշտ, քաղաք, ճարտարարուեստութիւն, վաճառականութիւն, պատերազմ, եւն։ Բակում կը նկատենք նաև սա պայմանը թէ բնագիրը պարզ՝ չանհան ըլլայ, ինչպէս ըսինք վերև, և վերջապէս այն պայմանը թէ պարզի մօտքի մէջ կենդանի պահուի տեղադրօր նկարներու միջոցաւ, այնպէս որ կարենան հաստատուն կապուած մը ըլլալ ո՛յն վերացական գործողութիւններուն՝ որոնց հետ պէտք կապուին յետոյ։

Կարին Ա. Ն. Թ.

Քաղաքական Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Հաշտութեան բանակցութիւններ.— Պաշտօնական անձնատուութեանց յաւելիւր.— Զրոյցներ.— Հերքում մը։

Լոնտոն 7 մարտ.—(Բարիզեան Թերթի մը Թղթակցէն)— Երէկ վերապահութեամբ հաղորդեցի զրոյց մը որ հոս շրջած էր թէ նոր առաջարկութիւններ եղած են հաշտութեան բանակցութեանց համար։ Այսօր չեմ կրցած լուր մը ստանալ. կառավարական ու քաղաքական միջավայրերու մէջ, ուրկէ սովորաբար կը քաղեմ լուրերս, ինչպէս նաև այդ կարգի պաշտօնեաներու մէջ բացարձակ [illegible] կը ստանամ, այսօր խուսափողական կերպով ըսին թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունին, ամենքը կը վարանին ըսելու թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունին։ Միւս կողմէ մէկ քանի անձերու խորհրդաւոր երեւոյթը — որոնք ընդհանրապէս բանակցած են — շատ նշանակալից էր, երբ տեղեկութիւն կ'ուզէի անոնցմէ։ Վերջապէս շրջած հաստատել թէ այն զրոյցը զոր ձեզի հաղորդեցի, իրողութիւններու վրայ հիմնուած է թէ ոչ։ Աւելի կամ նուազ հիմնաւոր ենթադրութեանց մէջ կայ սա պարագան թէ Լորտ Ռոզպերի — որ Հոլանտայի նախարարապետին Անգլիոյ կառավարութեան ուղղած [illegible] է — վերջին քառորդ ժամուան մէջ տեսակցեր է Լորտ Սոլզպերիի և Պ. Չէմպրլէնի հետ։ Կ'ըսուի նաև թէ Վիլհէլմինա Թագուհին և Ալեքսանդրա Թագուհին վերջերս բարեկամական մէկ քանի նամակներ փոխանակեր են, որոնց համար ըսողներ կան թէ հաշտութեան բանակցութեանց հետ առնչութիւն ունին անուղղակի կերպով։ Օտարազգի դիւանագէտ մը ըսաւ ինծի.—«Եթէ այս միջոցիս հաշտութեան մասին բան մը կը պատրաստուի Անգլիացիներուն ու Պոերներուն միջեւ, լաւ գիտցէք թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կարելին պիտի ընէ խնդիրը գաղտնի պահելու համար, վասն զի Երեսփ. Ժողովին մէջ յաճախ եղած հարցումներուն պատասխանելու նեղութիւն կը պատճառէ կառավարութեան»։

Ուտրէխտ.— Պ. Քրիւկէրի շուրջը գտնուողները բացարձակապէս կը հերքեն Պոերներուն կողմէ հաշտութեան համար առաջարկութիւններ եղած ըլլալու զրոյցները։ Ըստ [illegible] նաև թէ առանց Պ. Քրիւկէրի կարծիքը նախապէս առնելու, որ և է բանակցութիւն պիտի չկատարուի։

ՇԻԲԼԸՍ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Պուէր հրամանատարին մահուան դատապարտութիւնը.— Պատժին գործադրութիւնը.— Հարցապնդում Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ։

Լոնտոն, 7 մարտ.— Իրլանտացի ազգայնական երեսփոխան Պ. Մաք Նէյլ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցուց պատերազմական նախարարին թէ իրա՞ւ է որ Շիբլըս հրամանատարին ուղեկից զինուորներուն [illegible] զինուորական ատեանը [illegible] խումբ մը կ'երթայ և մահուան պատիժը գործադրելիք [illegible]։ Պ. Մաք Նէյլ յարեց.—«Շիբլըս հրամանատարը [illegible] կնքած մնաց. աթոռի մը վրայ նստեցնելով կապեցին և աչքերը գոցեցին։ Զինուորական ջոկատը որ տասներկու հոգիէ կը բաղկանար, [illegible] կրակ ըրաւ։ Աթոռը խորտակուեցաւ և [illegible] փոսին մէջ ինկաւ։ Լորտ Քիչնէր միթէ հաւանած էր ասոր։» Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք պատասխանեց թէ այդ լուրերուն [illegible] ոչ մէկին տեղեկութիւն ունի և թէ պատուարժան երեսփոխանը կրնա՞յ ըսել թէ ո՛րկէ իմացած է։ Պ. Մաք Նէյլ մերժեց։ Ազատական երեսփոխան Պ. Բիրի հարցուց թէ պատերազմական նախարարը մտադի՞ր է այդ մասին տեղեկութիւն առնել Հարաւային Ափրիկէէն, որպէս զի անգլիական բանակը արդարանայ։ Նախարարը չպատասխանեց։ Պ. Մաք Նէյլ յարեց թէ Շիբլըս հրամանատարը թէեւ յունուար 21ին հրացանի բռնուած է, սակայն պատերազմական նախարարը տեղեկութիւն չունի։ Ատենապետը դիտել տուաւ թէ օրէնքը չի ներեր որ պատուարժան երեսփոխանը բանախօսութիւն մը արտասանէ։ Պ. Մաք Նէյլ պատասխանեց թէ հարցում մը ուղղելէ զատ ուրիշ բան մը չէր ըրած։

ՔՐՈՒԻՑԻՆԿԷՐ

Դատապարտեալ առաջ.— Կեանքին շնորհումը.— Անգլիոյ թագաւորին մատուցուած աղերսագիր մը։

Բարիզ, 8 մարտ.— Յայտնի է թէ պուէր հրամանատար Քրուիցինկէր, որ Հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիացիներուն ձեռքը գերի ինկաւ պատերազմի վիճակի մէջ, [illegible] պիտի դատուի պատերազմական ատեանի մը առջեւ։ Այն ժամանակ թէ Քրուիցինկէր կրնայ մահուան դատապարտուիլ, ընդհանուր յուզում պատճառեց, առանց ազգի և կուսակցութեան խտրութեան։ Ֆրանսայի ծանօթ անձերու կիներ սա աղերսագիրը մատուցին Անգլիոյ Թագաւորին.

«Տէր,

«Ամբողջ աշխարհ անձկութեամբ կը սպասէ Քրուիցինկէրի մասին տրուելիք վճռին։ [illegible] Ֆրանսուհիները կը համարձակին այդ յուզումին [illegible] յարգանօք իրենց աղերսը կը մատուցանեն Ձեր Վեհափառութեան։ Ձեզ գիտեմ թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ [illegible]։ Եթէ այդ [illegible] պիտի ըլլայ, միջազգային իրաւունքի և [illegible] նկատում մը չեն յարգուեր, այլ կը բաւականան միայն Ձեր Վեհափառութեան գթութեան։ Կը յուսամ թէ Վեհ. Էտուարտ Է. Թագաւորը իր թագաւորութեան [illegible] օրերուն մէջ պիտի [illegible] ըլլայ, Քրուիցինկէրի կեանքը շնորհելով»։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Թիէն-Ցին.— Անգլիոյ դեսպանին զեկոյցը.— Շփոթութեան լուրեր.— Ճարոն.— Օտարազգիներ.— Ռուսական մարտանաւեր.— Միհտայինն նուէրը։

Պէքին, 7 մարտ.— Անգլիոյ դեսպանը ծանոյց Չինաց թէ Անգլիա մայիս 1ին պատրաստ է Չինաց յանձնել Թիէն Ցինի կառավարութիւնը, եթէ միւս տէրութիւնները ալ հաւանին։ Ինչպէս յայտնի է, Գերմանիոյ զօրամասերը ալ կը հաւանին։

—Աւազակներու խումբ մը, մեծ մասամբ չինական արձակեալ զինուորներէ բաղկացած, Նէ Օյի մէջ Բէքինի հիւսիսային արեւելեան կողմէն 150 մղոն հեռաւոր, [illegible] է։ Չինական կառավարութիւնը զօրավար մը հրամանատարութեամբ զինուորներ ղրկեր է նոյն տեղը։

—Չինական շրջաններու մէջ նոր շփոթութեանց զրոյցներ կան։ Կ'ըսուի թէ Թուան իշխանը և Թունկ Ֆու Սիանկ մեծ խումբեր կազմեն չինական կանոնաւոր զինուորներուն վրայ յարձակելու համար։ Այդ պարագային, խնդիրը լուրջ ծանրակշիռ հանգամանք մը պիտի առնէ։

—Ճարոնէն առնուած լուրերու նայելով, բոլոր օտարազգիները [illegible] մէջ գումարուեր են՝ բողոքելու Ճարոնի կառավարութեան կողմէ առաջարկուած նոր տուրքերուն դէմ՝ իբրեւ հակառակ դաշնագրութեանց։ Որոշեր են որ եթէ դեսպաններուն կարծիքն ալ առնէին, մերժեն այդ տուրքերուն վճարումը, մինչեւ որ խնդիրը վերջնական կերպով կարգադրուի Ճարոնի ու տէրութեանց միջեւ։

—Ռուս նաւատորմին մարտանաւերը գործնական մարզանքներ պիտի կատարեն Տանկ Տօ (Բարէօ) կղզիին շրջակաները։ [illegible] մը պիտի կատարեն չինական ու քորէական եզերքները և [illegible] պիտի այցելեն։

—Թունկ Ֆու-Սիանկի ընթացքը մտահոգութիւն կը պատճառէ Բէքինի մէջ։ [illegible] ծանուցանել տուեր է Թունկ Ֆու-Սիանկի թէ [illegible] իր հրամանին տակ գտնուած բազմաթիւ զինուորները։ Թունկ-Ֆու-Սիանկ մերժեր է, [illegible] բանակ մը ունենալով։

Թոքիօ.— Ճարոնի կայսրը Անգլիոյ թագաւորին կը ղրկէ բազմաթիւ նուէրներ՝ որոնց մէջ կան [illegible] արուեստագործութիւններ, [illegible] ոսկեզօծ [illegible] և այլն, որոնց ամէնքը [illegible] Ճարոնի [illegible] արուեստագէտներու կողմէ։

ՀԱՅՆՐԻԿ ԻՇԽԱՆԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Պոսթընի համալսարանին մէջ — Իշխանին նոր տիտղոսը.— Ցնցերէն բանախօսութիւններ.— Գերմանիոյ կայսեր հեռագիրը.— Հնդիկներու բանակատեղին մէջ.— Անգլիոյ թագաւորին հեռագիրը։

Հայնրիկ իշխանը մեծ հանդիսաւորութեամբ ընդունուեցաւ Պոսթընի մէջ։ Ամէն կողմ ամերիկեան ու գերմանական դրօշներ պարզուած էին, և տուներուն [illegible] լուսաւորուած էին, [illegible] լապտերներով և հրախաղութիւններ կը կատարուէին ամէն կողմ։ Պաշտօնական ընդունելութիւններէն յետոյ, իշխանը Հարվարտ համալսարանը գնաց, ուր «Տօքթէօր» տիտղոսը տրուեցաւ իրեն, տիտղոս մը որ մինչեւ հիմա ո՛չ մէկ իշխանի տրուած է։ Համալսարանին [illegible] բանախօսութիւն մը արտասանելով, [illegible] գերման [illegible] կատարած դերը Մ. Նահանգաց մէջ։—«Ամբողջ ազգը խորապէս համակիր է Գերմանիոյ միտքին։ [illegible] լեզուով իրարու կապուած, որոնք [illegible]։ Ուրախութեամբ կ'ընդունինք գերման կայսրութեան ներկայացուցիչը։ Անոր մէջ կը տեսնենք [illegible] ազգի մը և կայսերական [illegible] մը ներկայացուցիչն [illegible] Վիքթորիա մեծանուն թագուհիին [illegible]»։ [illegible] իշխանը Սրբոց Ժողովին [illegible] ընդունուեցաւ [illegible]։ [illegible] գերման զինուորական [illegible] քաղաքային [illegible] Վիլհէլմ կայսրը [illegible] հեռագիր մը [illegible]։ Հայնրիկ իշխանը յետոյ այցելութիւն մը [illegible] գերմանական [illegible] թատրոնը գնաց, ուր այցելութիւնը ընդունեց Պոսթընի գերման գաղթականութեան [illegible] կիներու [illegible]։ Իբրեւ 200 հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ. [illegible] Նախարար Պ. Լոնկ բանախօսութիւն մը ըրաւ։

—Հայնրիկ իշխանը Նիւ-Եորք նահանգին գլխաւոր քաղաքը Ալպանի հասնելով ընդունուեցաւ քաղաքապետին կողմէ, որ [illegible] քաղաքացիի տիտղոս տուեր է անոր։ Յետոյ իշխանը այցելեր է [illegible], ուր [illegible] միջնադէպ մը պատահեր է։ Պրուսիոյ Մեծն Ֆրետերիքի կայսրը սուր մը նուիրած էր Ուաշինկթընի, որ [illegible] ամերիկացի զօրավարը եղած է։ Այդ Ուաշինկթըն իր կտակին մէջ ըսած է թէ իր հինգ սուրերը [illegible] պաշտպանութեան համար միայն պէտք է հանուին իրենց պատեաններէն։ Մեծն Ֆրետերիքի նուիրած սուրն ալ, որ թանգարանին մէջ պահուած էր, իշխանը մերկացուց, [illegible] Ուաշինկթընի վերջին կամքը։

—Բանակային հողէն մեկնելէն առաջ, Հայնրիկ իշխանը հեռագիր մը ուղղեց Անգլիոյ Էտուարտ Է. Թագաւորին, որ սա հեռագրով պատասխանեց։ «Բիւր շնորհակալութիւն [illegible] ձեր ուղղած հեռագրին համար։ Վստահ եմ որ ձեր ճամբորդութիւնը հաճելի կը թուի ձեզ և թէ ամէն տեղ շատ սրտագին ընդունելութիւն մը կը գտնէք»։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Օր. Ալիս Ռուզվէլթի ուղեւորութիւնը.— Վիլհէլմ կայսեր ուղղուած հեռագիր մը.— Երկաթուղիի աղէտալի արկած մը։

[illegible] կը ծանուցուի թէ Նախագահ Ռուզվէլթ որոշեր է իր աղջիկը Օր. Ալիս Ռուզվէլթը Անգլիա չղրկել, ներկայ գտնուելու համար Անգլիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսին, ինչպէս ծանուցուեցաւ նախապէս։ Իվ. Ընեկ Ուորլտ Ուաշինկթընի թղթակցին նայելով, նախագահը յայտարարեր է թէ իր ծրագրին փոփոխման պատճառ եղած են անհատական նկատումներ, որովհետեւ իր աղջկան շուրջ շատ զրոյցներ հրատարակած էին լրագիրները։ Փիլատելֆիա [illegible] Թերթը, Օր. Ռուզվէլթ հրաւիրուած է Հավանայի կուսակալ զօրավար Ուտի կողմէ։ Այս առթիւ կ'ըսուի թէ Օր. Ալիս Ռուզվէլթի կողմէ Վիլհէլմ կայսեր ուղղուած հեռագիրը, Մէքսիք [illegible] Վիլհէլմ Բ.ի, հանրապետական լեզուով գրուած ըլլալուն համար։ Հէրալտ [illegible] թղթակիցն ալ ընդհակառակը կը պնդէ թէ Օր. Ալիսի հեռագիրը շատ հաճելի թուեր է կայսեր, իր պարզ ու անկեղծութեան համար։

—Կոլվիւթընէն Սէն Անթոնիօ (Թեքսաս) դացող կառախումբը փոսի մը մէջ գլորեր է [illegible] խորտակման հետեւանքով։ Տասնհինգ հոգի մեռած ու շատեր ալ վիրաւորուեր են։ Վագոնները, բացի մէկէն, ուր Նիւ Եորքի [illegible] մը կը գտնուէր, այրեր են։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Իրլանտական դաշնակցութիւնը լուծուելու վրայ.— Դատապարտութիւններ.— Անգլիոյ ու Ֆրանսայի յարաբերութիւններն ու Լոնտոնի լրագիրները։

Զրոյց կը շրջի թէ անգլիական կառավարութիւնը նոր միջոցներ ձեռք առնելու վրայ է Իրլանտայի նկատմամբ, կ'ըսուի թէ իրլանտական միացեալ դաշնակցութիւնը պիտի լուծուի։ Տէյլի Մէյլի խորհրդարանական թղթակիցը այս խնդրին վրայ տեսակցութիւն մը ունեցեր է իրլանտական պետերուն հետ. անոնցմէ մէկը յայտարարեր է թէ իրլանտական դաշնակցութեան լուծումը [illegible] չի պատճառեր իրեն, որովհետեւ անիկա ընդվզում մը առաջ պիտի բերէր Հարաւային Իրլանտայի մէջ։ Իրլանտական դաշնակցութեան [illegible] անդամները Թամբըլմորի մէջ ձերբակալուելով երեք շաբաթէն երկու ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցան ապօրինի գումարումներ ըրած ըլլալնուն համար։ Սլիկոյի [illegible] նախագահը իր խօսքը երդուեալներուն ուղղելով՝ ըսաւ թէ նահանգին վիճակը նուազ գոհացուցիչ է և թէ իշխանութիւնները պարտին ազդու միջոցներ ձեռք առնել քաղաքացիները պաշտպանելու համար։—Բարիզի մէջ հրատարակուող անգլիերէն Տէյլի Մէսէնճըր լրագիրը բուռն կերպով կը բողոքէ Լոնտոնի կարգ մը լրագիրներուն այն արարքին դէմ, որով [illegible] Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Օրինակի համար, Ֆոլքսթըն և Ֆլայինկ անգլ. երկու մարտանաւեր Պրէսթ [illegible] Լոնտոնի մեծ Թերթ մը այս առթիւ հաստատեց թէ այդ նաւերուն նաւաստիները նախատինքներու և գէշ վարմունքներու ենթարկուեր են։ Տէյլի Մէսէնճըր Թղթակցութիւն մը հրատարակելով կը հերքէ այդ զրոյցները և կը դատապարտէ զայն ներշնչող ոգին։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ

Ամերիկեան զինուորներուն ծայրայեղութիւնները.— Լրագիրներուն բողոքները.— Խժդժութիւններ։

Լոնտոն, 7 մարտ.— Ամերիկեան զինուորներուն կողմէ Փիլիփփեանց կղզիներուն մէջ գործուած ծայրայեղութիւններու մասին ամերիկեան լրագիրները կծու հրատարակութիւններ ըրին. [illegible] վրայ քննութիւն մը կատարուեցաւ՝ որուն հետեւանքով մարտ 17ին զինուորական ատեան մը պիտի ներկայանան ամերիկեան երկու նաւային սպաներ՝ որոնք կ'ամբաստանուին թէ Սամարի մէջ երկու բնիկներ հրացանի բռնած են, առանց դատաստանի։ Այդ բնիկներէն մէկը ծառայ մը կ'ըսուի է. նոյն սպաները հրացանով մը [illegible] զարկեր են այդ բնիկը։ Հետեւեալ օրը անոր թեւերը հրացանի բռներ են, երրորդ օրը, մարմինը և չորրորդ օրը միայն վերջին հարուածը տուեր են։ Ամերիկացի սպաներուն բարեկամները կ'ըսեն թէ առանց այդ արարքը [illegible] կենսական մասին խանգարուած մը։

ՔՈՒԲԱ

Նոր նախագահը.— Հրաժարում.— Մաքսային սակացոյցը։

Հավանա, 7 մարտ.— Զրոյց կայ թէ Պ. Էսթրատա Բալմա պիտի չընդունի Քուպայի նախագահութեան պաշտօնը, եթէ Մ. Նահանգաց Խորհրդարանը մաքսային սակացոյցի զեղչեր չընէ Քուպայի համար։ Այդ պատճառով է որ Պ. Բալմա սա յայտարարութիւնը ըրած է.—«Ես ոչ մէկուն ըսած եմ թէ ի՛նչ ընթացք պիտի հետեւիմ, եթէ Մ. Նահանգաց Խորհրդարանը բանաւոր զեղչ մը չընէ և թէ Քուպա, մինչեւ այսօր [illegible] վիճակի մէջ։» Արդէն յայտնի է թէ Քուպա մաքսային փոխադարձութեան դաշնադրութիւններ պիտի ստանայ Մ. Նահանգներէն, առանց [illegible]։ Պէտք է [illegible] այն սխալ լուրերէն որոնք կը խանգարեն Ֆրանսայի ու Քուպայի առեւտրական յարաբերութիւնները։

ՕԴԱՉՈՒԻ ԱՆՏՐԷ

Հիւսիսային բեւեռ.— Երկրախոյզներ.— Էսքիմօ-ցիներուն կողմէ սպաննուած.— Հերքում մը։

Բարիզ, 8 մարտ.— Մեթէ յայտնի եղած է տարաբաղդ և մեծանձնեայ յանդուգն Օդաչու Անտրէի ի՛նչ ըլլալը։ 1897 յուլիս 11ին էր, երբ Պ. Պ. Անտրէ, Սթրինտպէրկ ու Ֆրէնքըլ մեկնեցան՝ հիւսիսային բեւեռը գտնելու, նոյն տարւոյն [illegible] միայն սա տեղեկութիւնը առնուեցաւ անոնց վրայ։ Այդ արշաւախումբին պատկանող թղթատար աղաւնի մը յուլիս 22ին սպաննուած էր Ալիքն [illegible] նաւին նաւաստիներէն մէկին կողմէ, Սփիցպէրկէն հիւսիսային հրուանդանին և Սօթը կղզիներու միջեւ, հիւսիսային լայնութեան 80րդ աստիճանին վրայ։ Աղաւնիին վրայէն սա հեռագիրը գտնուած էր.—«Յուլիս 13. կէսօրէն կէս ժամ վերջը, հիւսիսային լայնութեան 82,2 աստիճան, արեւելեան երկայնութեան 15.4։ Լաւ ընթացք դէպ ի հիւսիս։ [illegible] օդապարիկին մէջ։» Այս հեռագիրը չորրորդն էր աղաւնիով ղրկուած։ Ուրիշ օդապարիկին բարձրացումէն 38 ժամ վերջը, Անտրէի լայնութեան միեւնոյն աստիճանին վրայ կը գտնուէր, բայց երկայնութեան 10 աստիճանին վրայ՝ աւելի դէպ ի արեւմուտք։ Ի՛նչ պատահած է 1897 յուլիս 13էն ի վեր։ Երկու տարի առաջ քանի մը հոգի ղրկուեցան Անտրէն փնտռելու։ Իսկ Ուինիփէկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ ատոնք հանդիպում զրոյցած են որ Անտրէ ու ընկերը սպաննուած են Էսքիմօներուն կողմէ։ Հեռագիրը չըսեր թէ ատոնք ո՛ր տեսակ Էսքիմօներ են, բայց կ'ենթադրուի թէ սպաննութիւնը գործողները Սփիցպէրկի արեւելեան կողմի սառնակոյտերու վրայ գտնուողներն են։ Կ'երեւայ թէ հովը դարձնելով, [illegible] չէին ունեցեր հինգերորդ թղթատար աղաւնի մը ղրկելու, իրենց բարեկամներուն իմաց տալու թէ ապահովութեան մէջ կը գտնուէին։ Ուինիփէկէն, երէկ, Լոնտոն հասած երկրորդ հեռագիր մը նորէն շփոթութեան մէջ կը ձգէ միտքերը անոնց, որոնք կը հետաքրքրուին Անտրէի ու ընկերներուն ճակատագրով այդ արկածալից արշաւանքին։ Այդ երկրորդ հեռագիրը կ'ըսէ.—«[illegible] է երկրախոյզ Անտրէի սպաննուած ըլլալու լուրը Էսքիմօներուն կողմէ։ Անիկա երկու տարուան հին տեղեկութեան մը վրայ հիմնուած է»։ Այս հերքումը, սակայն, [illegible] մը կը ներշնչէ նորէն տեսնելու այն որ հինգ տարի առաջ յանդգնեցաւ ձեռնարկել հիւսիսային բեւեռը գտնելու այդ ահարկու ուղեւորութեան։

«ՈՒԷԶԼԷՆՏ»Ի ԸՆԿՂՄԻԼԸ

Լիվրբուլի բացերը — Ընդհարում մը.— Սրտայոյզ մանրամասնութիւններ։

Լոնտոն 8 մարտ.— [illegible] քանի մը նոր մանրամասնութիւններ Ուէզլենտ շոգենաւուն ընկղմելուն պարագաներու վրայ։ Ուէզլենտ, որ Պէլճիքա-Ամերիկայի գիծին վրայ կ'երթեւեկէր, Նիւ Եորք կ'երթար բազմաթիւ ուղեւորներով և մեծաքանակ ապրանքով, երբ չորեքշաբթի կէս գիշերին մօտ, թանձր մշուշի մը առթիւ, Լիվըրբուլի բացերը, Հոլիհէտ հարաւային արեւմուտքէն 40 մղոն հեռուն, զարնուեցաւ Արմոնիս շոգենաւին։ Ուէզլենտ [illegible] վայրկեան մէջ ընկղմեցաւ, բայց ուղեւորները և նաւաստիները ազատուեցան Արմոնիսի կողմէ։ Ուէզլենտ թղթատարական ապրանք չունէր։ [illegible] մեծ մասը և ամբողջ ապրանքները կորսուեցան։ Չորեքշաբթի օրը Լիվըրբուլէն ճամբայ ելած էր Ֆիլատելֆիա երթալու համար։ Ուղեւորները [illegible] հոգի էին, իսկ նաւաստիները 89։ [illegible] տարողութիւնն էր 4,752 թոնէ։ Հրամանատարը բաւական տարէց է [illegible]։ Լիվըրբուլէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով, կէս գիշերին, երբ երկու նաւերը այնքան մօտ չէին երթար, [illegible] կղզիին բացերը, թանձր մշուշի մը առթիւ, Արմոնիս զարկեր է Ուէզլենտի քովին։ Առաջին ընդհարումէն ետքը Արմոնիս հեռացեր և քիչ ետքը նորէն զարնուեր է Ուէզլենտի։ Այս վերջնոյն մէջ տիրող ահ ու դողի եւ խուճապին հակառակ, կարելի եղեր է բարեկարգութիւնը պահպանել առանց դժուարութեան։ Ցաւալի դէպք մը միայն պատահեր է։ Կիները ու աղջիկները մակոյկ դրուելու ատեն մարդ մը այնքան ուժով նետուեր է մակոյկին մէջ որ զայն շրջեր է։ Քանի մը կիներ ծովը ինկեր, բայց շուտով ազատուեր են։ Տասներկու տարեկան աղջիկ մը ու մակոյկին մէջ նետուող մարդը խեղդուեր են։

Ներքին Լուրեր

ՓԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— [illegible] երկրորդ աստիճան տրուեցաւ [illegible] տեսչութեան պաշտօնեաներէն Ֆաթին Իզզէթ էֆ.ի։

—Հիճազի երկաթուղիին ոսկի շքանշան մը տրուեցաւ [illegible] կուսակալ Էնիս փաշայի։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նոր կուսակալ Ճէվատ պէյ, երէկ առաւօտ, Հայտար Փաշայէն Անատոլու կառախումբով ճամբայ ելաւ դէպ ի իր պաշտօնատեղին։ Ճէվատ պէյ, մեկնելէ օրը, կայս. պալատ գնաց եւ իրեն շնորհուած պատուանշաններուն համար երախտագիտութիւն մատուցանելով, արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին հանգանակութեան գումարը հասաւ 45,949,925 ղրշ.ի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ Եպարքոսին հետ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ.— Իզմիթի նաւահանգիստին մէջ շինուող Ֆէյզի Պարի ու Շաեիք յածանաւակներուն [illegible] և մեքենաներու յատակագծերը պիտի պատրաստուին Թէրսանէի առաջին ճարտարապետ Ահմէտ փաշայի կողմէ։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ իշխանին Թիմսահ զրահաւորը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Թէրսանէի մէջ պիտի նորոգուի ու ներկուի։

Պ. ԱՆՏՐԻՈՒ ՔԱՐՆԷՃԻ.— Ամերիկացի միլիոնատէր Պ. Անտրիու Քարնէճի, երէկ, [illegible] Միսիս շոգենաւով Աթէնքէն Կ. Պոլիս ժամանեց և Բէրա [illegible] իջեւանեցաւ։ Պ. Քարնէճիի հետ կան երեք [illegible]։ Միլիոնատէրը, ինչպէս քանի անգամներ ծանուցուած է, մեծ մեծ նպաստներ ըրած է գրական ու գիտական հաստատութեանց։ Նաև շատ մեծ գումարներ տուած է իր ծննդավայրին՝ Սկովտիոյ համալսարաններուն, ինչպէս նաև Ամերիկայի մէջ գրականութիւնը ու գիտութիւնը քաջալերելու համար։

ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ խուզարկիչ Պ. Մարթին Հոլ[illegible] որ հիմա Վիէննա կը գտնուի, և որ 1895ին ու 1897ին Պալքանը Տաղի մէջ գիտական խուզարկութիւններ կատարեց, մօտերս բուսաբան Ուալթէր Սիխէի հետ Անատոլու պիտի երթայ՝ Էրճիաս լեռան վրայ գիտական խուզարկութիւններ կատարելու։ Ինչպէս յայտնի է, Էրճիաս Անատոլուի ամէնէն բարձր լեռն է՝ չորս հազար մեթր։ Պ. Սիխէ ութը տարի է ի վեր Մէրսինի հաստատուած է և կատարեալ հմտութիւն ունի Անատոլուի բուսաբանութեան մասին։

ԺԱՆՏԱՄԸ.— [illegible] մէջ (Եգիպտոս), երեկի օրը, ժանտախտէ մահացու դէպք մը պատահեր է։

ԽՈԼԷՐԱ.— Պուլկարիա քարանթինա սահմանեց Հիճազէն վերադարձող ուխտաւորներուն համար։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը, երէկ առաւօտ, այցելութիւն տուաւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանին շնորհուած կայս. ունկնդրութեան, անցեալ գիշեր, ներկայ գտնուեցան նաև խորհրդական Պ. Չէրպաչէվ ու առաջին թարգման Պ. Մաքսիմով։ Սեղանէն ետքը նուագահանդէս մը տեղի ունեցաւ։

ՍԵՐԳԻՈՍ դուքսին Սալօ կրուիչ զօրավարը, անցեալ օր, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դրան [illegible] նորէն [illegible] վաճառատան վրայ [illegible]։ Ամէն անգամ որ [illegible] յանձնուի Սպարապետի Դրան, քիմիական տարրալուծում պիտի կատարուի։

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆԻ գինը բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ՊԷԼԿՐԱՏԷՆ կը հեռագրեն թէ [illegible] երկրորդ անգամ ըլլալով պարահանդէս մը տուեր է։ Ներկայ գտնուեր են Սերպիոյ նախարարապետը, արքունիքին հրամանատարը, բարձրաստիճան պաշտօնատարներ և դեսպանական մարմինը։ Պարահանդէսին առաջ [illegible] հոգինոց սեղան մը տրուեր է։

ՍՈՖԻԱՅԻ Միր լրագիրը կ'ըսէ թէ պուլկարական երկաթուղիներու գործաւորները [illegible] ի վեր [illegible] չեն առած։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Սըվազէն կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ հինգշաբթի գիշեր ժամ 3 45ին Շարքի Գարահիսարի քաղաքին և Հավզայի, Գավիլիսար ու Գոչհիսրի գաւառակներուն մէջ՝ արեւելքէն արեւմուտք՝ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, սակայն վնասակար հետեւանք մը չէ ունեցեր։

—Ուրբաթ գիշեր ալ Էրզրումի նահանգին Սպեր գաւառակին մէջ թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է, առանց վնաս մը պատճառելու։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Այս միջոցիս միսի գինը բարձրացած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայեց [illegible] գիներու բարձրացման առաջքը առնել և [illegible] երկիրներէ ոչխար բերել տալ Կ. Պոլիս։ Այդ առթիւ բոլոր նահանգներուն հրահանգ ղրկուեցաւ։ [illegible] կուսակալութիւնը պատասխաներ թէ [illegible] վաճառականները չեն ուզեր Կ. Պոլիս ոչխար ղրկել, վասն զի բան մը չեն շահիր. Պետական Խորհուրդին [illegible] ճիւղը որուն յանձնուած է խնդիրը, իր ներկայութեան հրաւիրեց մսավաճառներու [illegible], ուրկէ կարգ մը բացատրութիւններ առաւ։ Որոշուեցաւ նաև ծանուցանել քաղաքապետութեան որ [illegible] թէ Կ. Պոլիս բերուած ոչխարներուն համար քա՞նի տեսակ ծախք կ'առնուի։ Ոչխարներու վաճառումը, ինչպէս յայտնի է, տարօրինակ եղանակով մը կը կատարուի. Օրինակի համար նահանգներէն Կ. Պոլիս բերուած ոչխարները մասնաւոր փարախներու մէջ կը պահուին։ Գնողները պէտք է հոն դիմեն։ Վաճառումը սա կերպով կը կատարուի.—Ոչխարի հօտէն տասը հատ կը զատեն, առանց ընտրութեան. տասնը կը մորթուին. յետոյ [illegible] կը կշռուի և ամբողջին ծանրութիւնը [illegible] կը բաժնուի։ Այդ գործողութեան մէջ ալ ոչխարի վաճառականները կը շահին, վասն զի տասը ոչխարներու ընտրութիւնը [illegible] իրաւունքն է. ասոնք այնքան վարժ են որ մէկ նայուածքով կրնան ամենէն վատը ու [illegible] որոշել. ասոր համար բաւական է [illegible] ոչխարները։ Այնքան վարժուածներ կան որ անոնց ենթադրուած ծանրութիւնը հազիւ կէս օխա կը տարբերի իրականէն։ Մորթելու գործողութիւնն ալ իր գաղտնի կողմերը ունի։ Ոչխարը մորթելուն պէս եթէ կշռուի, երեք չորս օխա աւելի կուգայ եղեր. ասոր համար իբրեւ նմոյշ մորթուած ոչխարները երկու ժամու չափ կախուած կը թողուն։ Կ'ըսուի թէ հարաւային կամ հիւսիսային հովերն ալ ազդեցութիւն կ'ընեն ոչխարի միսին վրայ։ Ոչխարները մորթողները նոյն փարախին մարդիկն են, ասոնք մեծ ուշադրութիւն կ'ընեն [illegible] վրայ շատ միս չմնայ։ Այդ բոլոր գործողութիւններէն զատ վաճառականները նաև [illegible] ընդունիլ։ Նաև ոչխարին գլուխը, թոքերը, փորոտիքը և այլն ալ գնողին կը մնայ։ [illegible] այս առթիւ կայս. [illegible] ուշադութիւնը կը հրաւիրէ, որպէս զի այդ մանուածագործ գործողութիւններուն վերջ մը տրուելով, վաճառականները կանոնաւոր հիման մը վրայ կատարուին և այդ կերպով միսին գինը յաճախակի փոփոխութեանց չենթարկուի։

ԷՍԿԻ ԶԱԳՐԻՒԻ գետնին վրայ հնագրական ու թղթատարական վերանորոգութեան համար, ինչպէս ծանուցուեցաւ, հոյակապ շէնք մը պիտի կառուցուի։ Այդ գետնին շուրջը գտնուած խանութներուն քարտէսները պատրաստուեցան։ Այդ գետինը նոյն վերանորոգութեան թողուած ըլլալով, խանութները անոր կողմէ վարձու տրուեցան։

ԱՆՑԱԳԻՐՆԵՐ ստանալու համար իմամներու, Պատրիարքարաններու և Խախամարաններու կողմէ տրուած իլմուխաբերները ասկէ վերջը ապագրուած թուղթերու վրայ պիտի գրուին։ Իւրաքանչիւրին համար տասը փարա սահմանուած է իբրեւ ապագրական ծախք որ իմամներէն, Պատրիարքարաններէն ու Խախամարաններէն պիտի գանձուի։ Այդ իլմուխաբերները որոնք հետզհետէ կը զրկուին բոլոր գաւառները, մարզահամարի պաշտօնեաներուն կողմէ նախապէս պիտի կնքուին։ Կ. Պոլսոյ մարզահամարի վերատեսչութիւնն ալ հարկ եղած տեղերը պիտի զրկէ այդ իլմուխաբերներէն։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱԽՔԵՐԸ.—Սպարապետ Րըզա, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց բոլոր նահանգներուն թէ զինուորական ծախքերու գումարները պէտք է ուրիշ գումարներէ առաջ վճարել։

ԼՈՆՏՐԻ օսմ. դեսպանատան պաշտօնական օրերու յատուկ զարդարուն կառքերը պիտի նորոգուին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկերութիւնը որոշած է գործակալներ հաստատել օսմ. այն գաւառներուն մէջ, ուր տակաւին մասնաճիւղ չունի։ Այդ նպատակով ըլլալիք առաջարկութիւնները նկատողութեան պիտի առնէ։

ԱՏԱԼԻՈՅ հելլենական հիւպատոսը տեղեկագրեր է իր կառավարութեան թէ անցեալ տարի նոյն տեղէն 4,204,010 փր. արժէք արտածուեր է։ Ներածումներու գումարն է 2,673,650 փր.։ Անցեալ տարի Ատալիոյ մէջ հողագործական բերքերը առատ եղած են եղեր, բայց փոխադրութեան միջոց չգտնուելով, կարելի չէ եղեր նոյն իսկ քիչ քանակութեամբ ապրանք զրկել Եւրոպա։ Իզմիրի ու Պոնկայի երկաթուղիները սկսելէն ի վեր, Ատալիոյ ու շրջականերուն բերքերը ուղղակի եւրոպական հրապարակները կը զրկուին։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ գարունը սկսած է։ Ամէն կողմ գալարիք ու ծաղիկներ կը տեսնուին։ Վերջերս տեղացած անձրեւներ մեծապէս նպաստեր են հունձքերուն։

«ԱՒԿՈՒՍԹԱ-ՎԻՔԹՈՐԻԱ» շոգենաւը, երէկ առտու, Վարնայի մէջ պտոյտ մը կատարելէ ետքը ժամ 9ին վերադարձաւ, բայց այդ միջոցին զբօսաշրջիկներէն անգլիացի Պ. Բրաուններ շոգենաւուն ճամբին մէջ մեռաւ։ Աւկուսթա-Վիքթորիա պտոյտաւորներու կենալ, Առողջապահական բժիշկները քննեցին զայն և հաստատեցին թէ սրտի կաթուածէ մեռած է։ Մարմինը դագաղի մը մէջ դրուելով ցամաք հանուեցաւ՝ մեռելին որդւոյն ու եղբօրորդւոյն հետ։ Շոգենաւը ժամ 9ին ճամբայ ելաւ դէպի Միջերկրական։ Աւկուսթա Վիքթորիայի մեկնելէն առաջ Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց դեսպանները նոյն շոգենաւը երթալով, սեղանի հրաւիրուեցան և յետոյ ողջերթ մաղթեցին զբօսաշրջիկներուն։

ԿԻՊՐՈՍԷՆ կը գրեն թէ ամբողջ ձմեռը տիրող երաշտութեան հետեւանքով երկրագործութիւնը շատ գէշ վիճակի մէջ է։ Հողագործները կը ծախեն իրենց անասունները, բայց գնող չկայ։ Եօթը ոսկիէն աւելի արժող զոյգ մը եզ քառասուն ղրուշի կը ծախուի։ Գիւղացիները և մանաւանդ երկրագործները կը խնդրեն կառավարութենէն որ գործի մը ձեռնարկէ, որպէս հացը ճարելու համար։ Երաշտութիւնը տակաւին կը շարունակէ։ Ամէն կողմ անձրեւի աղօթքներ կ'ըլլան։ Տեղական կառավարութիւնը ծանուցեր է պատկանեալ պաշտօնեաներուն որ տուրքի համար ժողովուրդը չնեղեն։

Պ. ՊԱՇՄԷԹԻԵՎ, Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոսը, Միւնիխի դեսպան կարգուեր է։

ԳԱՄԱՐԱՆ կղզիին մէջ (Կարմիր ծով) նաւարան մը պիտի հաստատուի։

ՍՊԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒ տուրքը, ելմտական յառաջիկայ 1318 տարւոյն համար, Ձալ Նախորդ յանձնառուին Իսմայիլ էֆ.ի վրայ՝ երեք հազար ղրուշի յաւելումով։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը, երէկ, դատեց Արիսթոքլէս Ֆոնդրոփի անուն ոմն մը և երկու ստորադասները՝ Տիմիթրի ու Սկամարթ Մենելէ։ Արիսթոքլէս ամբաստանուած էր թէ Գալաթիոյ Զիֆթէ Ճէվիզլէրի կողմը գտնուած ոգելից ըմպելիներու իր մթերանոցը, որուն պարունակութիւնը արժէքէն աւելի՝ մինչեւ 1200 ոսկիի ապահովագրելով այրեցուցեր է։ Մթերանոցը, վարձքով բռնած էր։ Ատեանը այդ ոճրը հաստատելով երեքն ալ դատապարտեց տասնական տարուան ազատազրկութեան։

ԼԱՆԿԱՅԻ մէջ կօշկակար Սանիի կինը վիժած ըլլալով, ոստիկանութեան կողմէ հարցաքննուեցաւ և յայտարարեց թէ զաւակ չէր ուզեր, ուստի դեղ մը առած վիժած էր։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Անցեալ գիշեր Գասըմ Փաշայի ծովեզերքէն դիակ մը գտնուեր է՝ միջահասակ, խարտեաշ պեխերով և ջրհանկերի հագուստով։ Կը կարծուի թէ Փափազ Քէօփրիւսի բնակող ձկնորս մըն է։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ գիշեր ժամ 3ին Նշան Թաշի Օսման պարտէզին մէջ թատրոնի տեղ գործածուող փայտաշէն շէնքը այրեցաւ։ Այդ շէնքը 90 ոսկիի ապահովագրուած էր, մինչդեռ կ'ըսուի թէ քսանըհինգ ոսկիի կարելի է շինել։ Նոյն միջոցին մէջը ոչ ոք կը գտնուէր։ Հրդեհը կը կասկածուի թէ դիտմամբ ձգուած ըլլայ։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՀԱՆՐԱՏՈՒՆԻ ՄԷՋ.—Կ'երեւայ թէ հանրատուններու մէջ գործուած ոճիրներուն շարքը չպիտի վերջանայ, վասն զի մէկը միւսին կը յաջորդէ։ Ահաւասիկ նոր ոճիր մըն ալ որ գործուած է Բերայի Չիչէքճի փողոցը գտնուող Ուզունեանի հանրատունին մէջ։ Գաֆէ Գոնճերթի արեւելեան նուագածուներէն Սալիհ, անցեալ գիշեր, ուրիշներու հետ պատահմամբ ձանձրացած, կը մտածէ քիչ մըն ալ իր հաճոյքին ծառայել։ գործը աւարտելէն ետքը կ'երթայ այդ Չիչէքճի փողոցի նոյն հանրատունը և Մարի անուն աղջկան մը հետ սենեակ մը կը քաշուի։ վարագոյրները կը գոցուին. լոյսերը կը վառին։ Սալիհ ու Մարի բազմոցին վրայ դէմ դէմի կը նստին և կը սկսին քանի մը գաւաթ օղի խմել՝ իբրեւ յառաջաբան հաճոյալի ժամերու. բայց, Մարի ուրիշ համանի մը ունէր՝ Շիւքրի անուն մարդ մը որ այդ գիշերը որոշած էր նոյն հանրատունը երթալ և իբրեւ նախապատրաստութիւն գլուխը կը տաքցնէր գինետունէ գինետուն պտտելով։ Շիւքրի լուր կը դրկէ Մարիի թէ այդ գիշերը իրեն պիտի գայ, սակայն աղջիկը կը պատասխանէ թէ հիւր ունի և թէ միւս գիշերը կրնայ ընդունիլ։ Շիւքրի այդ լուրը առնելով, ինքզինքէն կ'ելլէ. գաւաթները կը բազմապատկուին. նորէն շրջան մը կ'ընէ և քանի մը գինետուններու օղին ալ կ'առնէ։ Այդ միջոցին Սալիհ ու Մարի իրենց հաճելի ժամանցը կը շարունակէին, վասն զի Մարի գաղտնի պահած էր Շիւքրիի լուր զրկած ըլլալը։ Շիւքրի վերջապէս Չիչէքճի փողոցը կ'երթայ և հանրատան առջեւ կը սկսի աղմուկ յարուցանել, բայց դուռը չի բացուիր. պահ մը կը հեռանայ և վերջապէս դրան քովի պատուհանէն ներս կը մտնէ. անցորդները կ'իմանան և կը սկսին պոռալ։ Շիւքրի ուղղակի Մարիի սենեակը կը փութայ, դուռը կը կոտրէ ու ներս կը խուժէ։ Սալիհ յանկարծակիի կուգայ, գլխուն վրայ առնելով գինով մը՝ ձեռքը առած գաւաթով մը։ Շիւքրի քանի մը տեղերէն կը զարնէ թէ՛ Սալիհը և թէ Մարին և կը փախչի։ Հանրատունէն ելած աղմուկին վրայ ոստիկանները փութալով, կը հալածեն Շիւքրին որ սպառնալիք կ'ընէ, բայց վերջապէս կը ձերբակալուի ու Գալաթա Սէրայ կը տարուի։ Հարցաքննութեան պահուն թէեւ կ'ուրանայ, սակայն հագուստին վրայ արեան բիծեր կային և հանրատան կիներն ալ կը վկայէին թէ ոճիրը գործողը Շիւքրին է։ Վիրաւորները հիւանդանոց տարուեցան։ Շիւքրիի գործածած դաշոյնը որ ծածկած էր, Մարիի սենեակին մօտ ճակելին տակէն գտնուեցաւ։ Սալիհի վիճակը ծանր է։

ՆԵՐԿԱՅ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հետեւաբար պէտք է պաշտպանութեան, իր անձին համար պէտք եղած գնումները ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պաշտպանուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, տոկուն և համեմատաբար աժան հովանոցներ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, աջ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆԻ երկու խանութները, ուր մետաքսէ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները՝ ճիշդ նորի պէս փոխելու համար։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ ԲԵՐԱՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ

Քրէտի Լիոնէի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ մարտ 4)17ի երկուշաբթի օրը տեղի պիտի ունենայ նոյն դրամատան Բերայի նոր մասնաճիւղին բացումը, Մեծ Փողոց թիւ 333 շէնքին մէջ։ 2—10

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը որ քանի մը օրէ ի վեր տունը կը մնար, այսօր Պատրիարքարան իջաւ։

—Տիգրանակերտի Առաջնորդ Տ. Եղիշէ Ծ. Վարդապետ Այվազեան, ի մօտոյ իր պաշտօնատեղին մեկնելու առթիւ, պատրիարքական կոնդակն ու գրութիւնը երէկ ստացած ըլլալով, այս առտու ալ Պատրիարքարան երթալով իր Վիճակին վերաբերեալ եկեղեցական գիրքերու եւ զարդեղէններու ցանկը ներկայացուց Մելիքեան Մկրտիչ էֆ.ի, Ս. Պատրիարքին յանձնուելու համար։ Քիչ օրէն այդ եկեղեցական գիրքերը պիտի յանձնուին Տ. Եղիշէ վարդապետին։

—Յառաջիկայ կիրակի օր պիտի սկսին մանկավարժական դասախօսութիւնները։ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան մանկավարժական հոգեբանութեան վրայ խօսելու հրաւիրուած էր, սակայն Պէրպէրեան էֆ.ի հիւանդութեան պատճառաւ, գալ կիրակի օրուան յետաձգուեցաւ դասախօսութիւնը։

—Մայր-Աթոռի ամսաթերթը վեց ամիսէ ի վեր լոյս չէր տեսած, դժգոհութիւն առաջ բերելով առհասարակ մամուլին մէջ. Փետրուարի մէջ հազիւ հրապարակ ելած են սեպտեմբեր–հոկտեմբեր ամիսներու միացեալ համարները, որոնք Աստուածաշունչին վրայ բնաւ չեն խօսիր։ Հայրապետական տնօրէնութեանց շարքին մէջ ուշագրաւ են կարգ մը տօնական կոնդակներ, ինչպէս.— Ցանուց Սրբազան Պատրիարքի Կ. Պոլսոյ Տ. Մաղաքիա արքեպիսկոպոսի, վասն լուծանելոյ պսակ Յովհաննէսի Թրոնկիլեանց ընդ կնոջն Սոֆիայի և զերծելոյ զնոսա յիրեանց վերայ ամուսնութեան։ Կոնդակ յանուն Տ. Թաթէոս Եպիսկոպոսի, վասն ամուսնալուծութեան Յարութիւն Բէյլէրեան Կ. Պոլսեցւոյ ընդ կնոջն Արուսեակի։ Կոնդակ յանուն Ս. Պատրիարքին Կ. Պոլսոյ, յաղագս ընդունելոյ զայր Ալեքսանդր Տէրոփեան ի Պոլսոյ քաղաքէ ի Սանասարեան վարժարան։

—Սամսոնէն կը գրեն մեզ փետր. 17 թուով.—Սրբազան Առաջնորդը, հաս եկած օրէն ի վեր եկեղեցական երգեցողութեանց նախանձախնդիր ըլլալը ցոյց տալու. Մեծ պահքի առթիւ, եկեղեցւոյն երգեցիկ խումբը իրենց քաղցրանուագ շարականներովը, Ս. Պատարագի համաձայն յաջող ու ներդաշնակ երգեցողութեամբը, լաւ տպաւորութիւն մը գործեցին Ն. Սրբազնութեան վրայ, որ պատարագէն յետոյ, իր շնորհակալութիւնները յայտնելով խոստացաւ դպրաց Դաս մը կազմել։ Այսպէս ուրեմն Սրբազան Հայրը, ըստ իր խոստման, Տեառնընդառաջէն երեք օր առաջ, պաշտօնապէս Առաջնորդարան կոչելով ամբողջ երգեցիկ խումբը, կազմակերպեց դպրաց Դաս մը տասնմէկ անդամներէ։ Ն. Սրբազնութիւնը կարդաց նաեւ կրօնական ժողովի դպրաց Դասու կանոնագիրը, պարզելով միանգամայն անոր նպատակը և ապա խօսելով պաշտօնի նուիրականութեան վրայ, պատգամներով մը փակեց նիստը։ Դպրապետ Նշան էֆ. Զարգարեան, քաջ հմուտ եկեղեցական երգեցողութեանց և հայկական ձայնագրութեան, իր սաները գործնականապէս վարժեցնելու յանձնառու եղաւ։ Կրօնական ժողովի դպրաց Դասու կանոնագրին երկրորդ յօդուածին համաձայն, Տեառնընդառաջի տօնին նախատօնակին, Յակոբ Աչեմ Սրբազան օրուան յարմար քարոզ մը խօսեցաւ։ Չորս աստիճաններու շնորհաբաշխման առթիւ դպիրները 10 օսմ. ոսկի նուիրեցին եկեղեցւոյն, յանուն դպրաց Դասին։

—Երուսաղէմի միաբաններէն նոյնքան Թարգման Վահան վարդապետ Քէչէճեան նամակ մը գրելով Պատրիարքարան, պատրաստակամութիւն յայտներ է գաւառական պաշտօն մը ստանձնելու համար։

—Ակնայ գաւառական վարչութիւնը խնդրած է Պատրիարքարանէն փութացնել Վիճակին Առաջն. Տեղապահ Տ. Գիւտ վարդապետ Աղանեանի մեկնումը։

—Բրովիտէնսի (Ամերիկա) մէջ հանգանակութիւն մը կատարուեր է ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէ տուժածներուն։ Առաջին անգամ ըլլալով 1800 փրանք հաւաքուեր և Պատրիարքարան զրկուեր է։ Հանգանակութիւնը կը շարունակուի։

—Տ. Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոս Զամինեան Ս. Պատրիարքին բնակարանը երթալով շնորհակալութիւն յայտներ է որ Ամասիոյ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս վարդապետի եպիսկոպոսացման համար հարկ եղած արտօնութիւնը ստանալու աշխատած էր Ն. Սրբազնութիւնը։

—Տեառնընդառաջի տօնին օրը, Խապայեան Տ. Սահակ Սրբազան պատարագիչ է Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ վանքի եկեղեցիին մէջ ու քարոզ մըն ալ խօսեր է։ Հայ ուխտաւորները շատ քիչ են այս տարի. մինչեւ հիմա հազիւ 300ի կը հասնի անոնց թիւը։

—Խառն Ժողովը յառաջիկայ ուրբաթ օր նիստ գումարելու հրաւիրուած է Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

—Գուզկունճուգի Արամեան վարժարանի աշակերտները 300 ղրուշի գումար մը հանգանակելով ի նպաստ Կարնոյ երկրաշարժէ տուժածներուն, Պատրիարքարան զրկած են։

—Կայս. քաղաքային բժշկական վարժարանի քիմիագիտութեան ուսուցիչ Նշան էֆ. Ղազարեան, ասկէ առաջ Ս. Պատրիարքին դիմած էր, խնդրելով որ արտօնութիւն տրուի իրեն նպաստ հաւաքել գաւառացի կարօտ բժշկական և դեղագործական ուսանողներուն համար, որոնք իրենց դպրոցական պէտքերը չեն կրնար հոգալ։ Ս. Պատրիարքը, մասնաւոր կոնդակով մը յանձնարարած է կատարել այդ նուիրահաւաքութիւնը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծարգոյ վաճառականներէն Կարապետ էֆ. Գըլըճճեանի ընդ Օր. Արմենուհի Դերձակեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 108 դահեկան նուիրած են Հիւանդանոցիս Յ. Աշըգեան — Յ. և Ասմէնեան եղբարք։

—Հանգուցեալ Թովմաս էֆ. Լաջմանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Մինաս Շամիեան, Պրուսա։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինօբլը)

ԼՈՆՏՐԱ, 11 մարտ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, երէկ, Նիստը աւարտելու պահուն, պատերազմական Նախարար Պ. Բրոտրիք կարդաց Լորտ Քիչնէրի մէկ ուրիշ հեռագիրը որ նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէր Լորտ Մեթհուէնի պարտութեանց վրայ։ Տելարէյի հրամանատարութեան տակ գտնուած զինուորներուն թիւն էր հազար հինգ հարիւր որոնցմէ մաս մը համազգեստ կը կրէին և երկու թնդանօթ ունէին։ Լորտ Մեթհուէնի սրունքը կոտրեր է։

—Այսօր, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, պատերազմական նախարարը յայտարարեց թէ Լորտ Քիչնէր կը ստանայ իր ուզած բոլոր զինուորները։ Նախարարը յայտնեց թէ չի կարծեր որ պէտք ըլլայ ղրկուած զինուորներէն զատ, ուրիշ նոր զինուորներու պէտք ունենալ։

ՑԵԹԻՆԷ.—Պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Միրքօ իշխանին նշանախօսութիւնը՝ Քոնսթանթինովիչի աղջկան հետ։

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ.—Հայնրիխ իշխանը, իրեն ի պատիւ տրուած հացկերոյթի մը առթիւ խօսելով, ազդու կերպով հերքեց այն զրոյցը թէ գաղտնի պաշտօն մը ունեցած ըլլայ։

ՀՈՊՈՔԷՆ (ՆԻՒ-ՃԷՐՍԻ).— Հայնրիխ իշխանը ճամբայ ելաւ Տօյչլանտ շոգենաւով։

ՓԱՐԻԶ.—Իրիկունը մեծ հրդեհ մը ծագեցաւ Մօնմարթր փողոցին մէջ։ Տուներու շարք մը ամբողջովին այրեցաւ։ Վնասը քանի միլիոն Փր. կը հաշուուի։ Երկու հոգի մեռան և չորս հոգի վիրաւորուեցան։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարապետ Պ. Զանարտէլլի յայտարարեց թէ Թագաւորը ընդունած չըլլալով դահլիճին հրաժարականը, նախարարութիւնը կը շարունակէ իր պաշտօնը և Ժողովին առաջ դատաստանին կը սպասէ։ Ժողովին նիստը ապա յետաձգուեցաւ, վասն զի նախարարները Ծերակոյտին ներկայացան և Պ. Զանարտէլլի հոն ալ միեւնոյն յայտարարութիւնը ըրաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Անգլիա, Գերմանիոյ պահանջելով, հաւաներ է առանց մաքսի զրկել բանակատեղերը գտնուող Պօէռներուն յատկացուած ապրանքները։ (Ծափահարութիւններ։)

ՄԱԴՐԻՏ.— Սպանիոյ ելմտական նախարար Պ. Ուրզայիզ հրաժարեցաւ, բայց նախարարապետ Պ. Սակասթա չընդունեց։ Կ'ըսուի թէ, Պ. Սակասթա, վաղը, թագաւորուհիին պիտի մատուցանէ դահլիճին խնդիրը։

ԻՍՄԱԻԼԻԱ.— Մարտ 1էն 10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւերուն թիւն է 118. հասոյթ գոյացած է 2,980,000 փր.։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի նախարարաց Խորհուրդը վաղը գումարուելով պիտի որոշէ Պ. Լուպէի՝ Ռուսիա կատարելիք ուղեւորութեան պարագաները և մեկնելու թուականը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ծովային նախարար Պ. Լոնկի պիտի յաջորդէ Մասաչուսէթի երեսփոխան Պ. Մուտի։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՀՌՈՄ, 11 մարտ.—Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը, այսօր, սկսաւ վիճաբանիլ դահլիճին քաղաքականութեանը վրայ։ Բազմաթիւ ատենաբաններ արձանագրուած են։ Հաւանական կը նկատուի որ վիճաբանութիւնը չորեք օր տեւէ։

ՄԱԴՐԻՏ.—Սպանիոյ նախարարութիւնը որոշեց պահպանել Սպանիոյ Պանքային թղթադրամներու շրջաբերութեան վերաբերեալ օրէնքը զոր յանձնաժողով մը պատրաստած է։ Նաեւ յետաձգել Խորհրդարանին նիստը։

—Ելմտական նախարար Պ. Ուրզայիզ դահլիճին որոշումներուն առարկութիւն գտնելով հրաժարեցաւ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Հայնրիխ իշխանը այսօր մեկնեցաւ։

ԼՈՆՏՐԱ.—Անգլիոյ նախարարները այսօր արտակարգ գումարում մը ունեցան Հարաւային Ափրիկէէն առնուած լուրերու մասին։

ԿԼԱՍԿՕ.—Լորտ Ռոզպերի մեծ ճառ մը խօսելով հաստատեց իր քաղաքական ընթացքը։ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ խօսելով, ջատագովեց պատերազմին շարունակութիւնը, վասն զի վերջնական յաղթութիւնը անտարակուսելի է։

ՓԱՐԻԶ.—Կ'ըսուի թէ ծովակալ Ժէրվէ ներկայ պիտի գտնուի Էտուար Է.ի թագադրութեան հանդէսներուն՝ իբրեւ ներկայացուցիչ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին։

ՇԱՄԱԽԻԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Թիֆլիսէն կը հեռագրեն Օտէսա թէ փլատակներու տակ տակաւին երկու հազար երեսուն դիակներ կան, զորս հանելու համար ամէն ջանք կ'ըլլայ։ Երկրաշարժէն վնասուած շէնքերուն թիւն է չորս հազար երեք հարիւր ութսուն։ Նիւթական վնասը տասնըութ միլիոն րուպլի է։ Առաջուընէ աւելի շուտով նպաստ կը հաւաքուի՝ անպատսպար մնացած քսաներկու հազար հոգիի համար։ Մինչեւ հիմա փլատակներուն տակէն երկու հազար չորս հարիւր դիակներ հանուած են։ Մեռելներուն թիւը հինգ հազար կ'ենթադրուի։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Վիլհէլմ Բ. և Պ. Քոգլէն.—Պ. Քոգլէն վերջերս ընդունուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ։ Ընդունելութիւնը երեք քառորդ ժամ տեւեց։ Վիլհէլմ կայսրը գրասէր, լուրջ և զուարթ մարդ մըն է. առանձին ձգած է Պ. Քոգլէնի ոգեւորութիւնը։ Խօսակցութիւնը նախ և առաջ Քոմէտի Ֆրանսէզի վրայ դարձաւ։ Կայսրը ըսաւ թէ գանձ մըն է ան՝ որուն վրայ բոլոր ազգերը կը նախանձին։ Վիլհէլմ Բ. և Պ. Քոգլէն յետոյ խօսեցան թատրոնի և անոր բարոյացուցիչ ազդեցութեան վրայ ու համամիտ գտնուեցան ի բերեւս։ Թատրոնը պէտք չէ որ ամփիթատրոնի փոխուի։ Ամէն ատեն մեծ բանաստեղծները ազգերու վրայ մեծ բարոյական ազդեցութիւն ունեցած են։ Կայսրը հրաշալի կերպով մը ըսաւ թէ կը ցաւի որ ոեւէ պատճառաւ չէ կրցած իր ներկայացումներուն ներկայ գտնուիլ, բայց եթէ գաղտնի եղած է, թէ կը յուսայ որ Պ. Քոգլէն մարտէն ետքը պիտի գայ, այս անգամ իր ներկայութեանը ներկայացնելու Սիրանօ տը Պէրժըրաքը և Պաղէռի ազնուականը։

* * *

Գրական արտադրութիւնը Մ. Նահանգաց մէջ.— Մ. Նահանգաց մէջ գրքի վաճառականութիւնը հետզհետէ կը բարգաւաճի, ինչ որ հետեւանք է ժողովրդեան մտային մշակութեան յառաջդիմութեան։ Մէկ կողմէն գործերու արտադրութիւնը ԺԹ. դարուն վերջին տարւոյն մէջ, անհաւատալի թիւին հասաւ, միւս կողմէ մէկ քանի գործերու հրատարակուած օրինակները զարմանք կը պատճառեն։ Այս վերջի երեք տարիներուն մէջ, ամենէն շատ հրատարակուած գործը 480 հազար օրինակ տպուած է և ուրիշ տասը գործերուն 50,000 օրինակը կ'անցնի։ Հարիւր տարի առաջ, Մ. Նահանգաց մէջ հազիւ թէ 1400 հատ զանազան տեսակ գիրքեր հրատարակուած էին, որոնց մեծագոյն մասը օտար հեղինակութիւններ, արտագրուած յիսունի մօտ գրավաճառներէ կամ հրատարակիչներէ։ Վերջացող տարւոյն մէջ՝ 7000 է աւելի գիրքեր հրատարակուեցան Ամերիկայի գրավաճառներէ և գրեթէ 600 հրատարակիչներու կողմէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Ամ. Փոխառութիւն Սերի Դ.	Օ. Ո.	28	29
Ամէնէն բարձր գին	»	28	29 1/2
Ամէնէն վար գին	»	28	17 1/2
Ռումէլիի Երկթ. գաղ.	Ֆր.	112	12
Ամէնէն բարձր գին	»	113	37
Ամէնէն վար գին	»	111	—
ԲԱՑՈՒՄ 27 Փետրուար			
Ամ. Փոխառութիւն Սերի Դ.	Փ. Կ.	28	27
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	112	87
Օսմանեան		—	—
Օքէփ		14	15
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible] Օսմ.		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Արդիւն. Ընկ.		8	55
[illegible] բաժնեթ.		5	80
» [illegible]		1	55
» [illegible]		42	—
[illegible] Կ. Պոլսոյ		476	—
[illegible]		135	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն կարճ	Ղրշ.	110	15
» » » չէք	»	110	38
Փարիզ » »	Ֆր.	22	68 3
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին [illegible] չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆլոր.	21	73
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	06
[illegible] իմփէրիալ	»	20	—
Ֆլորին	»	52	5
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	98	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՐԱ 11 Մարտ			
Անգլիական Փոխառութիւն		94	12
Օսմանեան Թուղթ սէրի Բ.		51	25
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. բաց.		25	87
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. գոց.		26	—
Օսմանեան Պանքա		19	37
[illegible] 1890		—	—
Հելլենական 5 %		40	—
» Մօնօփօլ		44	—
Պուլկարական 1885		84	—
[illegible]		107	63
Գոլտֆիլտ		165	—
[illegible]		5	31
[illegible]		15	—
Փոխառութիւն		95	32 1/2
ՓԱՐԻԶ, 11 Մարտ			
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	40
» » 3 1/2 %		101	97
Օսմ. Փոխառ. սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	26	40
) գոց.	»	26	52
» » » Բ.	»	53	—
» » » Գ.	»	28	52
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	564	—
Օսմանեան	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի		114	50
[illegible]		508	—
Օսմ. [illegible]		399	—
[illegible] 4 %		—	—
[illegible]		1057	—
[illegible]		109	20
[illegible]		77	22
[illegible]		137	—
Կ. Պոլսոյ [illegible]		95	150
[illegible]		—	—

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—4առ հարիւր Բրիօրիթէ Օսմ. պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ունեցող թիւ 23 կտրօնները և 1902 փետրուարի 1)14ի վճարահանութեան մէջ ջնջուած այս պարտաթուղթերուն թիւերը պիտի վճարուին բացի կիրակիէն ամէն օր ժամը 10էն 3ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրօնները և նոյն պարտաթուղթերուն ջնջուած թիւերը պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամուն ներկայացուին վճարուելու համար։ Կտրօններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պորտըրոներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին վճարուելու համար։

* * *

1890ի 4առ հարիւր Օսմանեան փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ունեցող թիւ 24 կտրօնները և 1902 փետրուար 1)14ի վճարահանութեան մէջ ջնջուած այդ պարտաթուղթերուն թիւերը պիտի վճարուին բացի կիրակիէն ամէն օր ժամը 10էն 3ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր, Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրօնները և նոյն պարտաթուղթերուն ջնջուած թիւերը պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամերուն ներկայացուին վճարուելու համար։ Կտրօններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պորտըրոներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին վճարուելու համար։

* * *

4առհարիւր Օսմ. փոփոխեալ պարտքի պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ մարտ 1)14էն սկսեալ իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ունեցող նոյն թուղթերուն թիւ 37 կտրօնները պիտի վճարուին բացի կիրակիէն ամէն օր ժամը 10էն 3ուկէս (Ը. Ե.) և ուրբաթ օրերը 10էն մինչեւ կէս օր, Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային կողմէ։ Իրենց պայմանաժամը լրացուցած կտրօնները պէտք է նոյն օրերը նոյն ժամուն ներկայացուին գանձուելու համար։ Կտրօններուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պորտըրոներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք 10 օր ետքը Ղալաթիոյ Օսմ. Պանքային պիտի ներկայացուին գանձուելու համար։

Կ. Պոլիս 20)5 մարտ 1902 4—8

* * *

ՎԱՐՁՈՒ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

Բերա Մեծ Փողոց թիւ 347 Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը արժէթուղթեր, գոհարեղէններ և այլն պահելու համար հանրութեան տրամադրութեան տակ դրած է դրամարկղներ, զորս վարձողները ապահովութեան մասին ամէն կերպով վստահ կրնան ըլլալ, գիշեր ցորեկ եղած պահպանութեան հետեւանօք։ Դրամարկղներուն գտնուած ստորերկրեայ զրահապատ սրահը շինուած է Պոլիզնի Զաթվուաս տան գործաւորներուն կողմէ, երկաթէ, չիմէնթոյէ և երկանաքարէ, և բոլորովին ապահովուած է հրդեհի և գողութեան դէմ։ Ստորերկրեայ դրամարկղներու կղպանքը փակուած է ապահովիչ մեքենայով մը, որով վարձողին բացակայութեան ատեն ոչ մէկ բանալի կամ գործիք կրնայ կղպանքին մէջ խոթուիլ։ Դրամարկղ վարձողներուն համար գրասենեակ մը յատկացուած է, ուր անոնք կրնան իրենց արժէթուղթերուն և այլն վերաբերեալ ամէն հաշիւ հանդարտութեամբ տեսնել։

Կ. Պոլիս, 1 մարտ 1902 5—10

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ էջը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունի

Լոյս տեսաւ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»ի ութերորդ պրակը։ Մամուլի տակ է Թ. պրակը։

Բաժանորդագրութեան համար դիմել Սմբատ Դաւթեանին։ 1—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

Օգտակար ու հրահանգիչ ընթերցաբան դպրոցներու և տուներու մէջ կարդացուելու յարմար։

Գին 6 Ղրուշ 1—3

ՍԳՈԴԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱ

Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888

Պարոնայք Սզոդ եւ Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սզոդի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խոզային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու է Մօրուի ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

BULGARIA

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսճուք
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 Ֆրանք

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու եայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, աղէկ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով։

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացքներու և ճարտարագործներու համար։

Կեանքի և տղոց համար դրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն։

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում։

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գալաֆեան խան։

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Գ. ՔԱՋԱՐԵԹԹՕ
Ընկերութեան դրամատունը Գրէտի Լիոնէ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնաւորութեան և մի՛ չ և իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ, առանց յետաձգեալ ապահովագինն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետոյ մինչեւ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունքի կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՌՈՒ. ՀՈՒՐԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Պատուիրակ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հուրթօլ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՃԱՇԻԿ

Հաստատեալ 1884ին
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՇԱՊԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ
Թիւ 85 — Կալաթա, Վոյվոտա փողոց — Թիւ 85

Խիստ խնամով ու տարապայման աժան գիներով չափու վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէններ։

Միայն Ֆրանսական ու Անգլիական ընտիր տեսակ կերպասներու զանազանութեամբ օժտուած այս գործարանը տրամադիր է ընդունիլ ու կատարեալ հոգածութեամբ պատրաստել հարսնեաց ճերմակեղէններու յանձնարարութիւններ։

Կը ծախուի վերջին նորաձեւութեամբ խիստ ճաշակաւոր ու միշտ աժան գիներով օձիք, թեւնոց, փլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, ոսկեզօծ կոճակներ, փողկապ, դրամապանակ, գմէլի «Զէֆիրս», խոզանակ, սանտր ու անուշահոտութեանց լաւագոյն տեսակներ։

Մ. ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ վաճառատունը նորաձեւութեան, ապրանաց ազնուութեան, յանձնարարութեանց խնամով պատրաստութեան, ու գիներու աժանութեան տեսակէտով վստահելի ու լաւ յանձնարարելի լաւագոյն տուներէն մէկն է։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԱԼ ԵՆ

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. արդիւնաբերութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը բարձ. 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշաններ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։ Մասնաճիւղեր գաւառաց մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին ՊԷՐԱ. Ֆրանսզ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը. Թօփհանէի հրապարակին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թիւրպէի Սթամպօլին դիմաց Թիւ 18։

ՍԿԻՒՏԱՐ Չարշը Պոյու։

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճիի դեղարան Նալյանու։ Դիտակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիջութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անունով դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիջութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը վնասցնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

Կը ծախուի Եէնի Ճամիի բակը Բաղզիմ պէյի, Սուլթան Համամ Մէջիտի, Լիւս, Պօնէֆերիօ դեղի մթերանոցներն ու Պաղչէ Գաբու Բիւշիւքեան դեղարանը։

789 16—52

ԳԱՐԱՃԻԿԵՐ ՍԱՆՃԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերուն (գարաճիկէր սանճըլարը) ենթարկուելու, գիտեն որ և ոչ մէկ ցաւ, ո՛չ մէկ խոցուածք այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ ցաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ՝ անկողնին մէջ հանգիստ ընել, շարունակ վերմակը կը ճանկռտէ տաք, պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկայի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas արդարեւ ամենէն ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժեն հիմնապէս և ապահովապէս, կարճ ժամանակի մէջ։ Ցաւերուն սաստկացած ատեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած ատեն օրական երեք չորս դեղահատ առնելն բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մաղձոտութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (սարըլըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները, ինչպէս ապացուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղչէ Գաբու Բիւշիւքեան դեղարանը, Սուլթան Համամ Մէջիտի Լինօս և Պօնտեցիանոս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլ, [illegible], [illegible]
և [illegible]

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2496
[illegible]	2000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԹԼ և ԸՆԿ.
Ռեֆֆոլ խան
[illegible] և ԸՆԿ.
184 31, [illegible]

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Յ. Ե. ԽԱԶԱՆՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396
(Տանձի զարեջրատան վրայի յարկը, Բիբէի Չըգմազի դէմը)

[illegible] մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով զեղելու և բուժելու [illegible]

[illegible] ամբողջ ծամելու ու խօսելու դիւրութիւն ու կատարեալ [illegible]

[illegible]

Ե. Գ. [illegible] (մինչեւ կէսօր) [illegible] (մինչեւ իրիկուն) [illegible]

[illegible] 197

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆօսֆիթը, խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար
ՀԻՒԾՈՒՏԸ, ԽՈՑԸ (որբուկը),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՏԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ 531

ԱՆՔՌԸ
Հիմնեալ 1858ին
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար
Ֆր. 168,000,000

Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուս Էֆէնտի խան

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1437	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	13
[illegible]	2607	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2372	[illegible]	1118
[illegible]	1561	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	2708	[illegible]	172
[illegible]	2377	[illegible]	6312	[illegible]	1521	[illegible]	3557	[illegible]	1137
[illegible]	1323	[illegible]	937	[illegible]	3720	[illegible]	1987	[illegible]	1308
[illegible]	1354	[illegible]	2285	[illegible]	3600	[illegible]	1785	[illegible]	1822
[illegible]	1973	[illegible]	1712	[illegible]	595	[illegible]	3412	[illegible]	1546
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1883	[illegible]	2537
[illegible]	4491	[illegible]	3164	[illegible]	5540	[illegible]	6100	[illegible]	1478
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1030	[illegible]	4056	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1347	[illegible]	1053	[illegible]	1585	[illegible]	3429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2807	[illegible]	1587	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1326	[illegible]	1709	[illegible]	510	[illegible]	1282
[illegible]	2729	[illegible]	349	[illegible]	1052	[illegible]	2332	[illegible]	2806
[illegible]	1334	[illegible]	4582	[illegible]	2371	[illegible]	1862	[illegible]	1559
[illegible]	2397	[illegible]	3030	[illegible]	1848	[illegible]	1812	[illegible]	1309
[illegible]	4385	[illegible]	1245	[illegible]	2191	[illegible]	1789		

Փօլէնսօ շոգենաւը, Նաւապետ Շէքըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալ [illegible]
Թիւ 22—24, [illegible] 839

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կշ. 26/11 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 27/12 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ (ճամբորդութեամբ Աղեքսանդրէթ, Պէյրութ-Եաֆա, [illegible] և Պիրէ)։
Եշ. 28/13 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 28/13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր. 1/14 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԻՐԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԵԱԿԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Մարտ 17ին Սեւծովի, Անատ. եզերքէն։

[illegible]

Մարտ 12ին Անապոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 18ին Սեւծովի, ուղ. Մարսիլիա։

Ճամբորդ ուղղակի Փարիզի համար. Առաջին կարգ 245 ֆրանք. 2-րդ կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible]
516 [illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ և Պոսթընի գիծ բանող շոգենաւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	8500
[illegible]	10500	[illegible]	8500
[illegible]	10500	[illegible]	8000
[illegible]	9600	[illegible]	7500
[illegible]	9000	[illegible]	8500
[illegible]	8000	[illegible]	7500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	5500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
[illegible]
Ղալաթիա, [illegible]
859 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Մէկ ամիս երկու անգամ կը բանի Լիվերպուլ և Պոսթընի գիծը

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Փաննոնիա	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3329
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2954
Էթրուրիա	8128	[illegible]	2953
Ումբրիա	8120	[illegible]	2553
[illegible]	7333	[illegible]	2131
[illegible]	7269	[illegible]	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] 556

Արտօնատէր [illegible]

— 4 —

«ԿԱՐԳ ԴԻՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐՈՒԴ ՄԷՋ»

(ՄԵԾ ԶՕՐ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ ԱՌ ԻՐ ԹՈՌՆՈՒՀԻՆ)

Կնոջ պաշտօնը տունէն ներս է, ինչպէս այր մարդունը՝ տունէն դուրս. թո՛ղունք որ իւրաքանչիւրը ջանայ իր պաշտօնը կատարել իր ոյժերուն և իր կարողութիւններուն համեմատ։

Անվիճելի է թէ տանը համար մէկը պէտք է, և անվիճելի է նաև թէ այդ մէկը կի՛նը միայն կրնայ ըլլալ։ Ընտանիքի մա՛յր ըլլայ թէ պարզ տանտիկին, հարո՛ւստ ըլլայ թէ աղքատ, այս բանը ճշմարիտ կը մնայ միշտ։ Կնոջ քաղաքական կամ միւս իրաւունքները, զինքը միշտ պիտի հարկադրեն տեղի տալ մայրութեան իրաւունքներուն։

Եթէ ուզենք խնդիրն ուսումնասիրել բարոյական, ֆիզիքական, կազմախօսական երեք տեսակէտներով, որքան շարժառիթներ պիտի գտնենք, որպէս զի կիները միանգամ ընդ միշտ հեռի կենային հանրային գործերէն։

Թոյլ տուր ինծ, սիրելիդ իմ Մարգարիտ, քանի մը վայրկեան ձեռք առնել կնոջ իրաւունքներուն ծանրակշիռ խնդիրը ճիշդ այնպէս՝ իբր թէ խօսք ուզած ըլլայի կիներու պաշտպանուած ժողովականին Տիկին նախագահուհիէն. ահա թէ ի՛նչպիսի առաջարկով մը պիտի բացատրէի իմ միտքս.

«Այո՛, տիկիններ և օրիորդներ, խորին համոզման շեշտով մը կը յայտարարեմ թէ, ֆրանսական օրէնքներն անարդար պիտի ըլլային, ցորչափ ինչպէս այր մարդուն նոյնպէս ալ կնոջ իրաւունքները չը ճանչցուին ընտանիքի և ամուսնական կեանքի մէջ հեղինակութեան, իր ինչքերուն մատակարարութեան, իր շահերուն և իր ընկերային դիրքին վերաբերող ամէն բանի տեսակէտով։ Կ'աւելցնեմ թէ ընկերութիւնը պիտի շարունակէ նաև սխալ ընթացքի մէջ գտնուիլ՝ ցորչափ կնոջ աշխատանքը հաւասար չնկատուի այր մարդու աշխատանքին, կազմակերպութեան և փոխադարձ իրաւունքներու ինչպէս նաև վարձատրութեան տեսակէտով։ Որովհետև կինը ո՛չ մէկ կերպով ստորին է այր մարդուն հանդէպ, ուստի անոր հաւասար է թէ՛ աշխատանքի մասին և թէ օրէնքի առջև։ Շատոնց պէտք է որ հասած ըլլար ա՛յն ժամը՝ ուր արդի քաղաքակրթութեան մարդիկ, ամօթապարտ մնալով այնպիսի եսամոլ գործէ մը, ուր իրենց նախորդները, ամէն իրաւունք մէկ կողմ, իսկ ամէն պարտաւորութիւն միւս կողմ դրած ու միայն իրենք իրենց վրայ մտածած էին, պարտաւոր էին ներել տալ այժմ ու հեղինակութեան այդ զեղծումները, իրենց ձեռօք իսկ ջնջելով այդ անիրաւութիւնը։ — Թո՛ղ կնոջ պահանջումները վերաբերին այս երկու էական կէտերուն, ու ինծի անկ է միայն ծափահարել՝ ըղձագին ձայնակցելով առ այդ։

Եթէ խորհրդական ձայն ունենայի, անմիջապէս պիտի պահանջէի նաև, որ այդ կորովի ու հուժկու կարիճները, որոնք վաճառատուններու մէջ կը նախագահեն ձեռնոցներու, ժանեակներու, ժապաւէններու և արդուզարդի ուրիշ մանրամանր առարկաներու վաճառումին, հաճէին դուրս ելլել նորաձեւութեան տաճարէն ու երթային ուրիշ տեղ գործածել իրենց՝ հոն անգործօն մնացած ոյժերը, և դերասանի աղջիկներուն թողէին ա՛յնպիսի տեղեր՝ որոնք անոնց կը պատշաճին։»

Մօտաւորապէս այս պիտի ըլլար իմ ամփոփ ճառս, որպէս զի ամենէն անձուկ շրջանակներուն մէջ հասկնալի ըլլայ։ Չպիտի ծածկեմ քեզմէ թէ այս ճառս ցուրտ ընդունելութիւն պիտի գտնէր։ Կարծուածին չափ պարզ տեղը չէ՛ որ կիները պարզած են վտարանջման դրօշը։ Ինչ որ կ'երազեն, ինչոր պայքարին կը պահանջեն, այր մարդուն ու կնոջ բացարձակ հաւասարութի՛ւնն է այն. քաղաքային, քաղաքական, վաճառականական, ճարտարարուեստ. բժական, վարչական, մէկ խօսքով՝ լիակատար հաւասարութիւն։ Երբեմնի առանձնաշնորհումներն ու արտօնութիւններն երկրորդական բաներ դարձած են. ի՛նչ որ առաջադիմութիւնն այսօր կը պահանջէ՝ ի՛նչ որ ընկերային յեղաշրջումը պարտի կարծես իբր հետեւանք ունենալ, այն է ջնջել սեռերուն տարբերութիւնը, կիներուն թոյլ տալ որ կատարեն ամէն տեսակ դեր, գրաւեն ամէն դիրք, վարեն ամէն տեսակ պաշտօն. անոնք կ'ուզեն ըլլալ փաստաբան, բժիշկ, վիրաբոյժ, ատամնաբոյժ, ճարտարագէտ, սեղանաւոր, տարրաբան, երեսփոխան, ընդհանուր դատախազ, դիւանագէտ, նախարար և նոյն իսկ նաւապետ. անոնք թերեւս կը կարծեն թէ զիրենք այս զանազան պաշտօններէն հեռու պահելով, այր մարդիկ ջանացեր են երկրորդական դիրքի դատապարտել զանոնք, իբրև ստորին արարածներ նկատել զանոնք. և այդ պատճառաւ կ'երեւակայեն թէ կը մեծնան իրենք զիրենք արականացնելով։ Սակայն յայտնի ականաւոր կին մը տիկին տը Սթալ է որ խոստովանած է անոնց. «Բանաւոր է կիները դուրս ձգել հանրային ու քաղաքային գործերէն։ Իրենց բնական կոչումին աւելի հակառակ բան մը չի կայ՝ քան ամէն ինչ որ այրերուն մրցակից ըլլալու յարաբերութիւններ պիտի հաստատէր, և նոյն իսկ փառքը կիներուն համար պիտի ըլլար միայն երջանկութեան մէկ հրաշափառ սուգը»։

Զարհուրանքով մը, գրեթէ սոսկումի նարոտով մը հաշուեցայ՝ լսելով որ դեռատի կին մը կը գոչէր գայրագին. «Մենք տղայ մեծցնելէ տարբե՛ր բանի մը յարմար ենք»։ Հաւատացած էի ու դեռ ընդ երկար պիտի հաւատամ, թէ դա ամենէն գեղեցիկ և ո՛չ ամենէն նուազ դժուար կոչումներէն մէկն է։ Եթէ իրենք զիրենք հանրային ասպարէզներու նուիրող կիները կամովին հրաժարէին ամուսնութենէ՝ բնութեան մը տազնապներէն զերծ մնալու համար, եղականօրէն ու ձախողակի պիտի ըմբռնէին ընկերութեան հանդէպ իրենց ունեցած ճշմարիտ պարտաւորութիւնները։ Եթէ այսպէս ըմբոստանային բնութեան իրաւունքներուն դէմ, եթէ ջանային իսկ ջնջել զանոնք, առով իրենք պիտի կրկնէին իրենց դժբախտութիւնը. առով պիտի կրէին չարաբաստութիւնները թէ՛ այն վիճակին՝ զոր կ'ուզէին թողուլ, և թէ այն վիճակին՝ զոր ստանալու թեկնածու էին։ Ասկէ զատ անոնց՝ որոնք ամուսնութեան ազդուեցներէն չեն կրցած խոյս տալ կրնայ պատահիլ, նոյն իսկ յաճախ պատահիլ, — և ծաղրելի պիտի ըլլար՝ եթէ ոչ ողորմելի, որ ամուսինները, իւրաքանչիւրը իր կողմէ, ասպարէզ պիտի նետուէին. արդ, եթէ Գ. սենատորը Գրիւքսէլի ճամբուն վրայ գտնուի և Տիկին Նահանգապետուհին՝ քննական պտոյտի մէջ ի՛նչ պիտի անցնէր դպրոց տան մէջ և ի՛նչ պիտի ըլլար տղայոց վիճակը։

Ինչ որ ալ ըլլայ, պիտի զգուշանամ անքաղաքավարօրէն պնդելէ, թէ այդ տիկինները չպիտի կարենային պատուով ու արժանիքով վարել ա՛յն պետական ու հանրային պաշտօնները՝ որոնց կը տենչան. կը բաւականանամ պարզապէս հարցնելով թէ այս անսովոր արշաւանքը այր մարդուն կողմէ ի գործ դրուած պաշտօններուն կանացի յափշտակումը պիտի կրնար նպաստել աշխարհն աւելի լաւ և աւելի բարեբաստիկ ընելու. թէ ընդհակառակն ճակատագրապէս չպիտի յանգէր յեղաշրջելու երբեք վիճակ մը, որ բանաւոր կերպով հիմնուած է և՝ ապահովաբար՝ բնութեան կողմէ նշանակուած։ Կինը արդարեւ, ընտանեկան վառարանին մէջ ի ձեռքն ունի ընկերային կեանքի բանալիները, նա՛ է որ կը պատրաստէ ապագայ սերունդները, և կ'անտեսուի թէ որո՛ւ նպաստաւոր պիտի ըլլար անոր դասալքումը։ Նոյն իսկ իրեն ի՛նչ օգուտ պիտի ընծայէր ստանալ այնպիսի կերպարանք մը՝ որ իրեն չի վերաբերիր։ Պիտի ուզէր դիմակ մը առնել, մինչդեռ քօղ մըն է իրեն պէտք եղածը։

(Շարունակելի)